

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
na enkrat . . . po 15 v
na dvakrat . . . " 13 "
na trikrat . . . " 10 "
na večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega strani.

Zakaj Slovenci v Trstu napredujejo?

Trst, 15. avgusta 1912.

V zadnjem času se je v javnosti mnogo govorilo o lepem napredku Slovencev v Trstu. Tržaška »Edinost« to reč prav posebno poudarja in ponosno kaže, da je ta napredek delo naše »absolutnonarodne« politike.

V kratkih potezih hočemo načrtati dejanski položaj napredka tržaških Slovencev. Že v začetku pa pripomnimo, da je vodstvo tržaške slovenske politike pri tem napredku precej »nedolžno«.

Prvi vzrok naraščanja Slovencev v Trstu je, izseljevanje iz Goriške in Notranjske. Ogromno število za Slovence vpisanih nima v Trstu niti še domovinske pravice! Domači Slovenci ne napredujejo, ker življenje tržaško vpliva tako močno na fizične sile, da rod izumira; ohranjanje se le po toku priseljenzuma svežih sil iz dežele. Trst je pač glavno trgovsko mesto Avstrije, zato se nudi pridnim rokam dosti kruha. Za tem kruhom prihajajo trume Slovencev in da se Slovenci v Trstu dobro gospodarsko drže, so merodajne sledeče razmere:

Pri avstrijski vladi, katere jezo si bo najbrže vodstvo neke organizacije, ki hoče zbrati pod okrilje slovensko delavstvo nakopalo, so Slovenci vsled svoje zvestobe in pridnosti jako cenjeni. Pri policiji, pri pošti, pri financij, sploh pri vseh državnih uradih je uslužbenih sila Slovencev. Potem so železnice, državna in južna; skoro vsi uslužbenci so Slovenci. Dalje javna skladišča v prostih lukah. Le pogledimo paznike in druge posle, kjer se zahteva zaupanje, tam so povsod Slovenci nastavljeni. Vodstvo »Edinosti« se pa za ta nameščenja ni prav nič brigalo; Slovenci so jih zasedli vsled velikega zaupanja, ki ga uživajo kot pošten in zvest narod. Tudi »Kranjska industrijska družba« ima v škedenjskih plavžih skoro same Slovence. Dalje avstrijski »Lloyd« in »Stabilimento tecnico Triestino«, ki dajeta kruha tiščem Slovincem.

Neovrgljivo dejstvo je, da se je vodstvo slov. tržaške politike pričelo brigati za te ljudi šele, ko je videlo, da

jim bodo soc. demokrati polagoma zmanjšali število volivcev!

Kakor sem že omenil, raste v Trstu število Slovencev samo vsled naseljevanja, dočim domači rod hira. V Trstu se pa niti ne ohranijo narodu vsi priseljenci, ampak izginjavajo v morju raznarodovanja. Vzrok je ta, ker jim slovenstvo premalo nudi. V Trstu se sicer jako dosti dela na »narodnem polju«, toda obstoja to delovanje le v »narodnih veseljah«. Veselice so pa različne vrste, tudi za otroke posebej, tako, da se vcepi že v nežni mladosti »požrtvovalna« ljubezen do »narodnega dela«. A s tem večnim veseljačenjem se ubija rod fizično, materielno in moralno. Potomci teh ljudi so že degenerirani. Te družabne razmere, ki zahtevajo tudi dosti denarnih žrtev, pa odbijajo od sebe ljudi, ki si s težavo služijo kruh. Iščejo družbe drugod, in polagoma se v tuji družbi odtujijo.

Prehajam sedaj k političnim razmeram, v kolikor te vplivajo na naš narodni napredek.

V Trstu imamo boj z Italijani, z narodom, ki ga avstrijska vlada vpoštevava samo vsled ozirnov na Italijo. Iz teh ozirnov nam tudi vlada ni tako pravična, kakor bi gotovo bila. Na Dunaju dobro vedo, na kateri narod se morejo v težkih časih zanesti. Slovenec je bil vedno dober čuvaj državnih mej. Italijanstvo v Trstu je pa tudi grozno degenerirano ljudstvo, ki nima nobene vstrajnosti nobene odporne sile. Narod, ki sam na sebi izumira. Krepi ga le raznarodovanje in »regnicoli«.

Tržaško italijanstvo nima tudi nobene prave gospodarske sile, ker ni vstrajno. V Trstu je veletrgovina nemška, mala slovenska, le v srednji imajo Italijani nekaj pomena, a še tu jih ne bo težko izpodriniti. Pogledimo večja podjetja: Dreher, škedenjski plavž, Lloyd, spedijska družba Adriatica in skoro vse tovarne, to je vse v nemških rokah, nemški kapital. Večje banke, kakor Union, Anglo-avstrijska, kreditni zavod, Prometna banka, to je vse nemško. Italijani nimajo nobenega močnejšega zavoda! Proti takemu narodu voditi boj, ni velika težava. Ko bi stal narodni boj slovenskega tržaškega političnega vodstva na treznejši podlagi, bi bili tudi naši narodni uspehi večji in naše pozicije ob Adriji bi bile trdnjše.

Z ozirom na navedena fakta pride mo do sledečih trditev:

1. V Trstu domači Slovenci naza-

dujejo; število Slovencev raste le vsled velikega navala zunanjih slovenskih izseljencev.

2. Vodstvo slovenske politike v Trstu pri naraščanju slovenstva v Trstu nima posebnih zaslug, in mu zlasti priseljeni Slovenci niso dolžni nobene hvaležnosti.

3. Slovenci imamo v Trstu zasiguran obstanek vsled zaupanja, ki ga uživamo na raznih delodajalskih mestih vsled zanesljivosti, vstrajnosti in pridnosti. Torej čednosti, katere nam pa vcepi le konservativno in krščansko življenje ljudstva na deželi.

4. Tok priseljavanja je odvisen od vlade in nemškega kapitala. Kakor hitro ta dva faktorja počneta Slovence odrivati, bo začelo s tem tudi padati število Slovencev. Ako bo prevladala v sedanjem političnem vodstvu struja, ki si bo vsled svoje vihravosti gotovo odtujila imenovana činitelja, bo s tem zadana slovenstvu globoka rana.

5. Politični boj slovenstva v Trstu je samo vsled zunanjih državnih ozirnov otežkočen. Če bi tega ozira ne bilo, bi se nam v Trstu ne delale nobene politične krivice, ker bi se Italijani gotovo manj upoštevali. Napačen je torej boj proti sredstvu, ki dajejo državi moč in obenem strah zunanjim sovražnikom.

»Edinosti« ta članek gotovo ne bo všeč, a spomni naj se na pripovedko o »sraki in pavovem perju«, pa se bo že sprijaznila z našimi mislimi o napredovanju slovenstva v Trstu.

Seslanek češkega katoliškega dijaštva v Kromeriju

dne 12. in 13. avgusta.

Takoj drugi dan po velikem in tako lepo uspelem tretjem zletu čeških Orlov dne 11. avgusta se je vršil v Kromeriju sestanek češkega katoliškega dijaštva. Častna udeležba od strani dijaštva — bilo je udeležencev blizu 400 — je pričala, kako neutemeljena so bila vsa prorokovanja nasprotnikov, in da napreduje katoliška organizacija smoteno tudi med dijaštvom. Velika telovadnica v semenišču, lepo okrašena s cveticami, cipresami in s kipi blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, je bila naltlačeno polna dijaštva, dostojanstvenikov in drugih, ki jih zanima razvoj češkega katoliškega dijaštva.

Zborovanje je otvoril predsednik »Češke lige akademike« v Pragi iur.

Fr. Horky. Pozdravil je zbrano dijaštvo in vse goste, med njimi poslance dr. Stojana in Kadlčaka, prof. Šrameka, šolskega svetnika dr. Nabeleka, opata Zavorala, prelata Bařino, O. Jemelko z Dunaja in zastopnika slov. katol. akademskih društev »Danice« in »Zarje«. Sledili so pozdravi: Poslanca Šrameka za češke poslance, poslanca Kadlčaka za katol. kmečko ljudstvo, učitelja Barboša za katol. mladino, urednika Svetlika za žurnaliste, šolskega svetnika Nabeleka za katol. profesorje, učitelja Surba za katol. učitelje. Poslanec dr. Stojan je izročil pozdrave sv. očeta, opat Zavoral, ki je vspodbujal dijaštvo k veri, ljubezni do ljudstva in k delu, pozdrave nadškofa kard. dr. Bauerja. V imenu slovenskega katol. akademikega dijaštva je pozdravil iur. Fr. Kržan, član »Danice«.

Nato je referiral abit. Dvornik o »Dijaštvu in ideji ciril-metodijske«. Debata je bila jako živahna in posebno zanimiva o točki: občevalni jezik slovenski. Poslanec Kadlčak je navduševal dijak, da se posvete v večji meri učenju slovanskih jezikov, da ne bo vedno nemščina občevalni jezik med inteligentnimi Slovani.

Kot drugi je poročal bogoslovec Lorenc o »Apologetičnem delu dijaštva«, tretji referat »Dijak na srednjih šolah« je imel popoldne phil. Navratil. Nadalje je poročala ta dan še učit. kand. L. Horuanska o »Dolžnostih dijakinje med šolskim letom in v počitnicah«, iur. David o »Delovanju dijaštva v Vincencijevih družbah« in učit. kand. Hurt o vprašanju »Dijak in abstinenco gibanje«.

Nekaj lepega in zanimivega je bil na večer za Kromerij obhod zbranega dijaštva s slovenskimi Orli in slovaško godbo na čelu, ki se je pomikal po najlepših in najbolj obljubljenih ulicah kromerijskih in vzbudil mnogo pozornosti tudi med svobodomiselnimi Čehi. Toliko katoliško mislečih dijakov še ni videl Kromerij.

Zvečer ob pol 9. uri se je začel komerz, ki ga je vodil predsednik češkega katol. akad. društva »Lipe« na Dunaju iur. Vitek. Dijaštvo je tukaj posejalo najboljše občinstvo kromerjsko, saj se je vršil pod pokroviteljstvom mestnega sveta. Phil. Trčka je govoril o »Gibanju katoliškega dijaštva«. V imenu slovenskih Orlov je pozdravil brat J. P., za sprejem in gostoljubnost, ki so jo Čehi izkazali Slovincem tekom tridnev-

LISTEK.

Koza očeta Seguinta.

Gospodu Petru Gringore, pesniku v Parizu.

Ti boš pač ostal vedno isti, ubogi moj Peter!

Kako to! Kako to, ti Peter?! Ponujajo ti mesto letopisca pri dobrem dnevniku v Parizu. In ti si tako pomoren, da odklanjaš? Toda poglej se, fant ubogi! Poglej svojo luknjičasto kamižolo, poglej svoje hlače, ki gredo narazen in pa ta obraz, iz čegar oči vpije lakota! Poglej, kam te je pripeljala strast za lepe rime in verze! Poglej, koliko te je stalo deset let poštene službe med paži gospoda Apolona! Ali te ni sram nazadnje? Postani letopisec, tepec, postani letopisec! Služil boš lepe, rožnate cekinčke, hodil boš v gostilno k Brebantu in ob premijerah se boš lahko pobahal z novim peresom za klobukom.

Ne? Nočeš? Raje ostaneš prost po svoji volji prav do konca! Dobro. Poslušaj malo zgodico o kozi očeta Seguinta. Videl boš, kaj je človek na boljšem, če hoče ostati prost.

Oče Seguin ni imel nikdar sreče s svojimi kozami. Vse je izgubil na en in

isti način. Pretrgale so konopec, na katerem so bile privezane, in so ušle v goro in tam gori jih je požrl — kdo? Volk jih je požrl. Niti ljubkovanje od strani njihovega gospodarja, niti strah pred volkom, sploh nič jih ni moglo zadržati. Zdi se mi, da so bile to neodvisne koze, ki so hotele na vsak način uživati čist, gorski zrak in zlato prostost.

Dobri oče Seguin, ki ni mogel razumeti značaja svojih živalic, je bil sila potrpet.

»Končano je; koze se dolgočasijo pri meni, niti ene ne bom obdržal,« je tožil oče Seguin.

Kljub temu pa ga pogum le ni zapustil. Izgubivši šest koz je kupil sedmo. Toda to pot je vzel čisto mlado, da bi se tem bolj udomačila pri njem. O, Peter, kako je bila ljubka mala koza očeta Seguinta! Kako je bila dražestna s svojimi milimi očmi in s svojo bradico, kakršno nosijo podčastniki; njeni črnosvetli parklji, pisani rogovi in dolga bela dlaka, ki se ji je lepo prikladala kakor velik srebrn površnik . . .

Bilo je to nekaj tako krasnega, kakor srnica Esmeraldina, saj se spominjaš, Peter!

Bila je pa tudi ukaželjna, prikupljiva in dala se je molziti tako mirno, ne da bi ganila . . . ne da bi stopila z noge v golido.

Res! Prava, ljubka, mala koza!

Oče Seguin je imel za svojo hišo ograjo, obdano kroginkrog z belim trnom. Tja notri je postavil svojo novo gojenko. Privezal jo je k kolu na najlepšem delu trate. Skrbel pa je tudi za to, da je imela dovolj dolg konopec in prišel je tuptat pogledat, kako se ji godi. Koza se je počutila zelo srečno in se je pasla tako dobrodušno, da je bil oče Seguin kar očaran.

»Nazadnje,« je rekel oče Seguin, »nazadnje vendar ena, ki se pri meni ne bo dolgočasila.«

Oče Seguin se je motil, njegova koza pa se je dolgočasila.

Nekega lepega dne, ko je ugledala nad seboj zelene hribe in gore, si je dejala: »Kako fletno mora biti tam gori! Kako prijetno je skakati po trati brez tega preklicanega konopca, ki me drgne neprenehoma po vratu. Pasti se v ograji, to je za osla ali vola. Kozam se hoče prostosti . . .«

Od onega trenutka dalje se ji je trava v ograji jela zdeti pusta. Prišel je dolgčas . . . Koza se je začela sušiti, mleka je imela malo. Bil je res žalosten prizor, gledati, kako je ves božji dan vlekla in napejala konopec z glavami proti goram, nosnice odprte in kako je vzdihovala: Mm — mm — é — é — é.

Oče Seguin je dobro čutil, da kozi nekaj ni prav, toda vedel ni, kaj.

Neko jutro, ko jo je bil že skoraj pomolzel, se je obrnila koza proti njemu in mu rekla v svoji kozji francoščini: »Slišite, oče Seguin, strašno se dolgočasim pri vas, pustite me, da grem v goro!«

»Ah! Moj Bog! Tudi ona!« je zdihoval oče Seguin in pri tej priči pustil golido iz rok. Nato se je vsedel v travo tik svoje koze.

»Kako, Blanketa, ti me hočeš zapustiti?«

»Da, oče Seguin!«

»Ali tukaj nimaš dovolj paše?«

»O ne! Ne gre se za to, oče Seguin.«

»Si mogoče preveč na kratkem privezana, hočeš, da podaljšam konopec?«

»Se ne izplača, oče Seguin!«

»No, česa ti pa manjka? Kaj hočeš? Česa želiš?«

»Hočem v goro, oče Seguin.«

»Toda, nesrečnica, mar ne veš, da je volk tam gori? Kaj boš počela, če pride?«

»Trkala ga bom, oče Seguin!«

»E, volk se presneto malo boji tvojih rogov. Požri mi je že šest drugih koz, ki so bile drugače rogate nego ti. Saj ti je znano . . . uboga Sivka, ki sem jo imel lansko leto. To ti je bila prava kozja mati, huda in močna ka-

nega bivanja na moravskih tleh, se je zahvalil iur. Viktor Masič, član »Zarje«. Godba je pridno svirala in so se prepevale češke in slovenske narodne pesmi.

Prisrčno je bilo slovo Slovencev od Kroměříža. Ko so zapuščali komerz, so vsi navzoči vstali in je godba zaigrala češki himno. Češki Orli in mnogo občinstva je spremlilo slovenske goste na kolodvor in jim prirejalo do odhoda vlaka burne ovacije.

V torek, 13. avgusta, se je sestanek dijaštva nadaljeval in so se vršili na podlagi referatov iur. Dančka in ing. Myslivca razgovori in posvetovanja o »Socialnem delu dijaštva v počitnicah« in o »Razmerah na visokih šolah«. Konečno predavanje je imel profesor in šolski svetnik dr. Nabělek: »Kakšne npravne dolžnosti ima akademik do svojega naroda«.

Sestanku slovenskega in hrvatskega kat. nar. dijaštva v Ljubljani se je lepo pridružil shod češkega kat. mislečega dijaštva. Delo v okviru »Slov. lige katoliških akademikov« krepko napreduje in ustvarja sicer počasi a sigurno trdno in zanesljivo podlago za kulturno vzajemnost avstrijskih Slovanov v duhu cirilo-metodijskem.

Kurzi za vojaške novince.

Uvidevši veliko važnost dobrega poduka, ki naj pripravi fanta za vojaški stan in ga naj opozori na velike nevarnosti za značaj in stan, vero in npravnost v novem poklicu, so vpeljali na Nemčiji že pred nekaj leti takozvane kurze za vojaške novince. Kakor piše nemški vojni škof dr. Henrik Vollmar, se obnesejo prav dobro.

Tudi v Avstriji so se razni nemški škofi poprijeli te misli. V Solnogradu so se vršili imenovani kurzi po naročilu kardinala in nadškofa dr. Katschthalerja v juliju. Kardinal je dal celo podpore takim, ki bi se vsled ubožnosti ne bi mogli kurzov udeležiti. Enako je ukazal dunajski nadškof kardinal dr. Nagl, da se rekruti v njegovi škofiji podučijo, predno stopijo v vojaški stan. Tudi brnski škof je poskrbel za to, da bodo letošnji vojak-novinci lahko obiskali dotične kurze, ki se bodo vršili v Brnu v deškem semenišču, in sicer v nemškem in češkem jeziku. Stanovanje in hrana se bode dala udeležencem zastoj. Za češke rekrute, ki bi imeli do Brna predač, se bode pa priredil še posebej tak kurz v samostanu premonstrancev v Neu-Reischu.

Za nemške zgornje- in srednještajerske vojaške novince deluje v tem oziru hvalevredno »Jungsteirerbund«, ki bo priredil prvi tak kurz v Gradcu koncem avgusta ali v začetku septembra t. l. v katoliškem učiteljskem konviktu; izredno nizka cena za oskrbovanje bo omogočila tudi najubožnejšemu nemškemu rekrutu udeležbo pri kurzu.

V obče je našlo leta 1910. v Avstriji 5000 vojaških novincev zavetje v vojaških pripravljalnih kurzih.

In sadovi teh kurzov? Pomorski vojak piše v drugem letu svoje službe: Po rekrutnem kurzu sem živel čisto in pošteno. Tam sem pravzaprav dobil korajžo, svoje versko mišljenje odkrito priznavati in to delam tudi v vojašnici, kjer le morem. — In drugi vojak piše: »Bila je moja največja sreča, da sem se udeležil kurza za rekrute«. Treba je namreč pomisliti, da

so vojaki v mestih v veliki nevarnosti glede čistega življenja.

Tako skrbijo za nemške, oziroma češke vojake-novince, da ne utonejo v morju hudobij in nemoralnega življenja, kakor je ravno mesta ponujajo.

In v čem obstojijo ti kurzi? — Ob treh določenih dnevih govori duhovnik zbranim mladeničem novincem besedo o najvažnejših verskih resnicah, jih opozarja na nevarnosti, ki prežijo na mladega vojaka v velikih mestih, sploh v garniziji v dušnem oziru, ter jim poda pripomočke, kako se jih je obvarovati. Če je kak zdravnik pri rokah, se naprosi, da izpregovori mladeničem par besedi o higieni. Kak starejši dosluženi vojak pa bo svoje mlade stanovske tovariše podučil, kako se je treba vesti vojaku v službi napram svojim tovarišem. Sicer pa opravi drugo in tretjo točko lahko dušni pastir sam. Kurz se konča s prejemom sv. zakramentov na nedeljo pred odhodom novincev k vojakom.

Starši, mojstri in sploh delodajalci naj bi dušnega pastirja pri tem bogoljubnem delu podpirali in pošiljali sinove in delavce pomočnike k takim kurzom, na katerih počiva božji blagoslov. Kajti le dober kristjan bo dober vojak, in le dober vojak bo, ko se povrne v domovino, dober državljan in dober oče.

Naj bi ta članek ponatisnili vsi za našo mladino vneti listi; dušni pastirji po župnijah naj bi o teh kurzih premišljevali, ali bi se in kako bi se dali uesti. Slovenski ordinariati pa naj bi jim šli na roko s svojim nasvetom.

Pripomočki za predavanja v imenovanih kurzih so: »Krščanski vojak«, zložil Val. Rozman, c. in kr. vojni kurat, tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru; »Seelsorgliche Vorberereitung junger Männer auf den Soldatenstand« von Dr. Heinrich Vollmar, Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh in Paderborn; »Wer da?« Ein Wort an unsere Soldaten von P. Sebastian von Oer, O. S. B., Herdersche Verlagshandlung, Freiburg in Breisgau. Rekrutenpredigten von Dr. Rudolf Zháněl, Prag, 1910.

Ker bodo letošnji rekruti nastopili vojaško službo šele 15. oktobra, preostaja še veliko časa, da se na ta važni korak pripravijo.

Novice iz Amerike.

Ameriški Hrvati za Jukićevo mater. Newyorški hrvaški dnevnik »Hrvatski Svijet« nabira proste darove za mater Luke Jukića. V enem mesecu je nabral 364 dolarjev.

V Ameriki ponesrečeni Slovenci. Dne 18. m. m. se je ponesrečil v rudniku v Blockton, Ala., že priletni, okoli 60 let stari Friderik Povše. Večja plast premoga ga je v rovu podsula do smrti. — V Barberton, O., je pri kopanju utonil vojak Karol Gale, rodom iz Hrušice pri Ljubljani. — Iz Mc Kinleya poročajo, da so 7. julija pokopali rojaka Ign. Mesojedca, v nađebudni starosti 22 let. Šel je iskat lažjega kruha 19. junija v No. Dakoto, kjer je dobil delo zavirača v mestu Ruby. Delal je tri tedne, a že 3. julija zjutraj ob 4. uri se je ponesrečil; padel je tako nesrečno med vozove, da so mu isti zmečkali prsni koš ter je drugi dan, na dan neodvisnosti Amerike, v hudih bolečinah umrl.

Slovenka umrla v Ameriki. Dne 24. julija je umrla v Ely, Minn., rojakinja Ana Grebenc. Ga. Grebenc je bolehal že dve leti na jetiki. Pokojnica zapušča moža in štiri nedorasle otroke.

Slovenski poroki v Ameriki. V Mc Kinleyu se je poročil g. Frank Arko, doma iz Sodražice, z gđc. Nežico Grm, doma iz Črnomlja. — Poročil se je v Winter Quarters, Utah, rojak Frank Markuš z gđc. Reziko Kos.

Po svetu.

Evharistični kongres in Hrvati. Za evharistični kongres se je samo iz zagrebške nadškofije prijaviło do 1200 udeležencev. Referate na kongresu so prevzeli tudi trije laiki: sekčni načelnik v poklju Kosta Hörman iz Sarajeva, prof. Vukasović-Vuletić iz Dubrovnika in učitelj M. Galović iz Zagreba.

8600 novih mest za ženske uradnice ustanovi nemška državna pošta. To pa ne morda iz skrbi za dekleta, marveč edinole iz štedljivosti, kajti izračunali so, da bodo pri ženskih uradnicah vsled nižje plače prihranili na leto 6 milijonov mark. Tako celo država goji in izkorišča umazano konkurenco med moškimi in ženstvom.

Ženska volivna pravica v trgovske zbornice na Nemškem. Odsek nemškega trgovskega kongresa je upošteval predlog mnogih trgovskih zbornic in se izrekel za to, da se ženskam, ki so opravile voliti v trgovske zbornice, prizna, da smejo volivno pravico osebno izvrševati.

Moški kot blagajničarka. V Nagybékereku se je neki kmečki fant oblekel v žensko obleko ter šel služiti kot sobarica. Kmalu je našel mnogo oboževalcev. Toda lepa Ančka, kakršno ime si je izbral, je odklonila vse ljubezenske ponudbe. Pozneje je postala Ančka blagajničarka v gostilni »Golya«. Končno je odkrila policija, kdo se skriva za Ančko. Pripeljali so jo na policijo, kjer so dognali, da Ančka ni nobena Ančka, ampak Milan.

Češki pisatelj Bohumil Brodský slavi svojo 50letnico in jubilej 20letnega svečeništva. Zname in mnogo brane so njegove povesti: »Odumfela ratolest«, »Šillerova rodina«, »Nad propasti« itd. Posebno pripovedovalno moč je pokazal v prvi zgoraj imenovani povesti, kjer je vestno in pretresujoče opisan psihološki proces obogatele češke trgovske družine, ki se je izneverila svojemu narodu. Krepko in prepričevalno so podprti razlogi, s katerimi nastopa brat proti bratu in njegovi družini, ki so zatajili svoj rod, svojo kri.

Potegnjeni detektiv. Neki blivši ameriški detektiv je nedavno doživel v Parizu za svojo mošnjo kot za svojo detektivsko znanost neljubo razočaranje. Sherlock Holmesovo obrt je opustil že pred časom, ker je vsled ugodnih okolnosti postal lastnik naftnih jam v Kaliforniji ter izrablja svoje bogastvo sedaj kot vsak pravi gentleman, da potuje po svetu. Pred dvema tednoma pa se je seznanil v Švici z nekim Angležem, ki ga je bistroumnost bivšega detektiva spoznala takoj za poštenega človeka. Oba sta postala velika prijatelja in ko je kalifornijski milijonar odpotoval v Pariz, mu je sledil tudi novi prijatelj. Pred dnevi sta se skupno izprehajala

po ulicah, ko je pred njima nenadoma potegnil neki Irec iz žepa robec in spustil obenem na tla težko denarnico. Spremljevalec nekdanjega detektiva je denarnico pobral in jo dal Irecu nazaj. Ta se je v obširnih besedah zahvaljeval in ponudil Rosu, kot je bilo ime Angležu, tisoč frankov kot plačilo za njegovo poštenost. Celo Youleju, kalifornijskemu lastniku naftnih jam in bivšemu detektivu, je ponudil par bankovcev. Izjavil je, da je sin slovitega petrolejskega trgovca O'Briena ter je pripovedoval, da je mnogo podedoval, pri čemur je sprejel tudi obveznost, da bo velik del dedščine razdelil med uboge. Ponudil je svojima novima znanecema vsakemu po 12.000 frankov, da jih porabita za podporo potrebnim. Usiljivim prošnjam se je Kalifornec končno udal, tu pa je velikodušnemu darovalcu naenkrat padlo v glavo, ali je denar pri njem tudi dosti varen. Kalifornec je pokazal nato listino s 25 tisočaki. Tu pa je nastala nova težkoča; Irec se namreč ni razumel na francoski denar. Youllesov prijatelj pa je vedel svetovati. Vzel je bankovec iz roke ter se ponudil, da bo spremil Irec do bližnje banke, kjer ga bo prepričal o vrednosti istih. Potegnjeni detektiv pa čaka še sedaj na njegov povratek.

Holandske žene nameravajo leta 1913. o priliki narodnega slavlja prirediti posebno razstavo iz življenja holandskega ženstva iz leta 1813.

Načrt za obrine in trgovske obvezne nadaljevalne šole za dekleta je sprejel berlinski mestni svet.

Slovanski čebelarški shod v Moskvi se je vršil 7. avgusta t. l. Shoda se je udeležilo 10 Moravcev, 4 Čehi, do 50 Srbov in Bulgarov ter nekaj Rusinov. Nadalje od češke inteligence: posl. V. Ševčík, prof. Chramosta, Fr. Hudec župnik, Jan. Tureček, kaplan, Fr. Zříd-kaveselý, urednik »Mor. Včely« in dr. Videli so na razstavi mnogo zanimivosti in lep napredek čebelarstva v Rusih. Zvečer je bil ves zoološki vrt na čast slovanskih gostov razsvetljen. Damska kapela je proizvajala češke pesmi pred vsem prelepo narodno himno: »Kde domov muj«. Shod so počastili s svojim obiskom tudi visoki ruski dostojanstveniki.

Zanimivo tožbo za priznanje lastnine so vložili dediči pokojnega barona Andreja Bernakovisca. Gre se za 20 bosenskih vasi, katere je cesar Leopold leta 1661 daroval Bernakoviscem za slučaj, ako bi »Bosna po božji milosti zopet pripadla Ogrski«. Na podlagi tadarilne pogodbe tožijo sedaj Bernakoviscevi dediči ogrsko vlado in ogrske ga kralja na priznanje lastnine.

Gospodarstvo.

g Jesenski promet na železnih Znano dejstvo je, da v jesenskih mesecih promet na železnih narašča vsako leto v obilni meri. Železnice morajo v jeseni zmagati številne prevoze v razmeroma jako kratkem času. Vsled naraslih potreb se potrebuje v jeseni v železniškem obratu hipoma obilo vagonov. Treba je zagledati pravčasni displiciji, ki omogočajo čim izcrpnejšo izrabo razpoložnih transportnih sredstev. Ob takih časih se redno pojavljajo v trgovskih in industrijalnih

kor kozel. Celo noč se je tepla z volkom, zjutraj jo je volk imel pa za zajtrk.

»Zalibog! Uboga Sivka! To nič ne de, oče Seguin, pustite me, da grem v goru!«

»Milost božja!« je vzkliknil oče Seguin. »Toda kaka krivica se jim vendar godi pri meni? Še ena, ki mi jo bo volk pojedel. Toda ne, rešil te bom, malopridnica, kljub tvoji trmoglavosti. In da bi mi mogoče ne pretrgala konopca, te bom zaprl v hlev in tam mi ostaneš za vedno. Ne boste me imele za osla, kozličice mojca!«

Nato je oče Seguin spravil kozo v črn, temen hlev, zaprl vrata, zaklenil in ključ dvakrat obrnil.

Toda k nesreči je bil pustil okno odprto in komaj je bil obrnil hrbet, pa je malopridna kozica že ušla.

Ti se smeješ, Peter? Tristo vragov! Zdi se mi pač tako. Ti si pristaš svobodne kozje stranke, ki je tako kruta nasprotnica očeta Seguina.

Bom le videl, če se boš pozneje še smejal ...

Prišedši v goru je bela koza povzročila splošno zamaknenost. Nikdar ni so videle stare smreke kaj tako krasnega. Sprejeta je bila kakor mala kraljica. Kostanji so se priklanjali prav do tal in jo božali s koncem svojih vej. Zlatorumeno bodičevje ji je samo od sebe odpiralo pot in dišalo je, dišalo kakor je najbolje moglo. Vsa gora je praznovala njen prihod. Lahko si misliš, Peter, kako je bila naša koza srečna! Nikakega konopca več, nikakega

kola, ničesar, kar bi jo oviralo pri skakanju in pri pristi. In tam gori je bilo travo! Pa kakšne! Še čez roge ji je segala, moj dragi. Da, to je bila trava. Okusna, drobna, nazobčana in zmešana iz tisočerih rastlin. To je bilo nekaj drugega nego trata v ograji. In cvetlice tudi ... Velike modre zvončnice, travnik škrlatnih naprstecev z dolgimi časami in cel gozd divjih sočnatih in opojnih cvetov. Med smaragdним listjem in vonjavim cvetjem se je naša bela koza vznak valjala semtertja. Naposled se je spustila doli po bregu in se valila navzdol križkraž z odpadlim listjem in kostanji.

Naenkrat se zravnava v skoku pokoncu — hop — zopet je na nogah. Že je zdirljala dalje, glavico naprej, med goščavo in zelenično grmovje. Kako to leti in skače! Zdaj na vrhunec, zdaj na dno prepada, gori — doli — povsodi —.

Rekel bi bil kdo, da je deset koz očeta Seguina na gori.

To se pravi, da se Blanketa res ni ničesar bala. Preskočila je v skoku široke vode, brizgajoče na pot moker prah in pene. Ko je vse teklo od nje, se je vlegla na ploščnato skalo in se sušila na solncu.

Nato stopi z lepim bobovčevim cvetom v gobčku na rob visoke planote in zapazi doli, prav doli na ravnini, hišo očeta Seguina in pa — ograjo zadaj.

Smejati se je morala prav do solz. »Kako je to majčkeno,« si je mislila, »kako sem mogla zdržati tam notri.«

Ubožica! Videč, kako visoko je prišla, je mislila, da je vsaj tako velika kakor svet.

Za kozo očeta Seguina je bil to res prijeten dan.

Proti poldnevju je letaje semintja, na desno in levo, naletela na trop divjih koz, ki so ravno s prav dobrim tekom obirale divjo vinsko trto. Naša mala tekalka v beli obleki je povzročila pravcato senzacijo. Odkazalo se ji je najboljšo mesto pri trsu in vsi ti gosposdi in gospe so bili zelo prijazni. Zdi se — to naj ostane med nama, Peter — da se je nek mlad gams v črni suknji celo nekoliko zaljubil v Blanketo.

Kar naenkrat je jel veter hladneje pihati. Gora je postala vijoličasta. Bil je večer ...

»Že,« je vzdihnila mala koza in se ustavila zelo začudena.

Tam doli so bila polja že potopljena v gosto meglo. Ograja očeta Seguina je izginjala, hiše ni bilo več videti, samo streha je še plavala tik nad meglo in dim se je tupatam pokazal, potem pa zopet izginil.

Poslušala je zvončke neke črede, ki so jo ravno gnali domov in bila je silno potrta. Sokol, ki se je vračal v svoje gnezdo, jo je oplazil s perutnicami. Stresla se je ... Visoko v gori pa se je začelo tulenje ... U — u — u — Domislila se je volka. Neumnica cel božji dan ni mislila nanj. V istem hipu je zadonela daleč v dolini trobenta. Oče Seguin je poskusil še zadnje sredstvo, da spravi kozo domov. U — u — u —, je

tulil volk. »Pojdi nazaj, vrni se!« je do neta trobenta.

Blanketo je spreletelo hrepenenje po domu. Toda kol, konopec, plot, ograja ... Na vse to se je domislila. »N mogoče, da bi se zopet privadila take mu življenju. Bolje je, da ostanem.«

Trobenta se ni več oglasila. Koz je začula za seboj šuštenje suhega listja. Ozrla se je in videla v mraku dvoje kratkih ušes in dvoje žarečih oči. Bil je volk ... Bil je kakor velikanska nepremična zver, sedeča na zadnjih nogah. Opazoval je od tam malo, lepo kozo in jo pokušal že kar naprej. Ker je dobro vedel, da bo njegova, se mu ni mudilo. Ko pa se je Blanketa ozrla, se je zakrohotal in rekel hudobno:

»Ha ... ha ...! Mala koza očeta Seguina!« In stegnil je svoj dolg, rdeč jezik iz gobca, grdega gobca, ki je imel nekaj podobnega s kresilno gobo.

Blanketa je spoznala, da je izgubljena. Za trenutek se je spomnila zgodbe o stari Sivki, ki se je tepla celo noč z volkom, zjutraj si jo je volk pa za zajtrk privoščil; mislila si je uboga Blanketa, da bi bilo mogoče najbolje, če se takoj uda in se vrže volku pod zobe.

Toda premislila se je in so postavila v bran. Glavo k tlom — roge naprej — kakor se spodobi koo očeta Seguina. Bil je to boj brez upa zmage ... Koz volka ne ubijejo, samo to je Blanketa hotela vedeti in se prepričati, če bo vzdržala tako dolgo kakor Sivka.

Tedaj pa je stopila pošast naprej in mali rogovi so začeli plesati. Ah! Ubo-

krogih pritožbe o pománkanju vagonov in o zamudnem dodajanju naročenih vagonov. Tudi za letošnje jesen je pričakovati, da narase promet na železnicah. V občem interesu je, da trgovci in industrijalci v kolikor je to pač mogoče tudi sami pripomorejo do tega, da se olajša zmagovanje naraslega prometa na železnicah in omogoči kolikor moč brezhibno obvladanje železniškega prometa. Prav toplo je zategadelj priporočati, da trgovci in industrijalci v kolikor to dopuščajo razmere, uredijo svoje potrebe tako, da ne odlašajo založiti se z množinskim blagom, kakor je na pr. premog in drugovrstno kurivo ravno do najzvišnejšega in največjega železniškega prometa v jeseni. V mnogih primerih je mogoče z nekoliko zgodnejšimi naročili pripomoči do znatne porazdelitve prometa ter tako koristiti sebi in pa koristim splošnosti. Priporočati je dalje, da vse one firme, ki imajo v jeseni večjo uporabo železniških voz, saj približno obveste železniško upravo o tem, koliko voz bodo prilično potrebovale.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da namerava po splošni konkurenci zagotoviti za tri leta različne oblačilne in opravne predmete, med katerimi so tudi: vrvi, količki za šatore, toporišča, leseni cveki, razni izdelki iz železa, čebri itd. Ponudbe je poslati najkasneje do 1. oktobra 1912, 12. ure opoldne vloženemu zapisniku c. in kr. vojnega ministrstva na Dunaju. Dobavni razglas, ponudbeni vzorec in seznam predmetov, ki jih je dobaviti, so v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled.

Rokodelska in industrijska razstava v Homotovu leta 1913. Trgovska in obrtna zbornica v Hebu je poslala tukajšnji trgovski in obrtni zbornici nekaj izvodov programa in priglasilnih formularjev za deželno rokodelsko in industrijsko razstavo nemškega dela Češke. Ta razstava se vrši leta 1913. v Homotovu. Rokodelski izdelki drugih kronovin se k razstavi pripuste, če jih presojevalni odbor prizna za pripustne. Prijavni rok se je podaljšal do 1. septembra 1912. Program in priglasilni pogoji so v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled, in se, dokler je še kaj zaloge pošljejo na željo interesentom.

Tedenski pregled.

Luko Jukića, ki je streljal na komisarija Cuvaja, so obsodili na smrt na vislicah; pet njegovih mladih tovarišev je dobilo po pet do šest let težke ječe, eden šest mesecev, štirje so bili oproščeni. Po prečitanih razsodbah je Jukić zaklical: »Apeliram na ves hrvaški narod! Krivec je Cuvaj, naj ga sodi narod!« Nato so obtoženci zapeli: »Lepa naša domovina!«, občinstvo jih je pozdravljalo z življeno kliči. Oproščene dijake pa je policija takoj iz sodne dvorane odpeljala v svoje zapore, jih obsodila na petletno izgnanstvo iz Zagreba in jih še isti večer z varnim spremstvom spravila na železnico. Izgnali so za pet let tudi poročevalca sarajevskega »Hrvatskega Dnevnika« jurista Riharda Mikuli. Silen potres je ob Marmarskem morju uničil 15 mest in mnogo vasi; več kot 1000 ljudi je bilo ubitih, 3000 pa ranjenih. Brez strehe je 50.000 ljudi. Prizadet je tudi Carigrad. — V avstrijskem poštnem posloplju v Solunu je 10. t. m. ponoči eksplodirala bomba in povzročila veliko škodo. Smrtnih žrtev pa ni bilo in se uradovanje ni prekinilo. — V Pulju so odkrili tajne italijanske naklepe proti Avstriji za slučaj vojne; vodovod, plinarno in elektranjo sedaj vlada menda ne bo več dala iz rok.

ga kozica, kako pogumna, kako srčna je bila! Več kot desetkrat je prisilila volka, da se je umaknil in se oddahnil. Med temi premirji, ki pa niso trajala več nego minuto, je sladkosnednica v naglici utrgala kako bilko svoje drage trave. Potem se je vrnila zopet v boj. To je trajalo celo noč. . . Tupatam je koza očeta Seguina pogledala na zvezde, ki so plesale na jasnem nebu in rekla sama pri sebi: »Oh, da bi le mogla vztrajati do zore!«

Zvezde so ugašale druga za drugo. Blanketa je podvojila svoje trkanje, volk svoje klanje. Bleda, nejasna zarja je vstajala na obzorju. Petje hripavega petelina se je čulo od neke daljine pristave.

»Vendar enkrat,« je rekla uboga živalica, ki je čakala dneva samo zato, da pogine. In padla je v travo v svojem lepem, belem krznu, poškopljena s krvjo.

Volk je skočil na kozico in jo požrl. Z Bogom, Peter!

Zgodbica, ki si jo sliši, ni moja izmišljotina. Če prideš kdaj v Provenco, bodo naši gospodarji pogosto govorili o kozi očeta Seguina, ki se je tepla celo noč z volkom, zjutraj pa jo je volk požrl. . .

Razumeš dobro, Peter! Zjutraj pa jo je volk požrl.

— Več uslužbencev prejšnjih laških gospodarjev na puljskem magistratu je bilo že dosedaj občutno obsojenih, deloma radi poverb, deloma pa radi krivega pričanja, drugi se čakajo iste usode. — Novi most v Črnomlju so 11. t. m. slovesno blagoslovili in izročili javnemu prometu. To je najlepši most v Avstriji, dolg 57 metrov; stal je 160.000 K. — Novo gimnazijsko posloplje v Novem mestu najbrže ne bo pravočasno dogotovljeno in bodo dijaki začetkom novega šolskega leta morali se v stare prostore. — Za častne člane blejske občine so bili 13. t. m. imenovani: deželni glavar kranjski dr. Ivan Susteršič, deželna poslanca dr. E. Lampe in Ivan Piber, državni poslanec Josip Pogačnik in ministar dr. Trnka in Dlugosz. — Cesar je 13. t. m. pomilostil 56 kaznjencev; odpade jih od teh na Maribor 7, Koper 3, Gradsko 3 in na Begunje 6. — Premog nameravajo podražiti v Pragi: za 14 do 16 h pri meterskem stotu, za industrijo pa celo za 40 odstotkov. — Med nemškimi in slovaškimi delavci v Duisburgu se je 11. t. m. vršil krvav spopad; težko ranjenih je bilo pet, lahko pa osem delavcev. — Velika delavska nesreča se je pripetila v Dortmundu; v jeklini Hoesch se je podrl velik kup žareče žlindre in pokopal pod sabo 26 delavcev. — Vlak je skočil iz tira na progi Rim-Vetri; tri osebe so bile ubite, 50 ranjenih. — Novo sibirsko mesto so pričeli graditi ob izlivu reke Seja v Amur; imenovalo se bo po ruskem prestolonasledniku Aleksejevu. — Strašna vročina in suša je nastopila v Rusiji. — Silni morski viharji so minole dni divjali ob zahodnem in severnem francoskem obrežju. Razbilo se je nešteto ribiških ladij. Vihar je divjal tudi ob severni španski obali, kjer se je tudi potopilo veliko številu ribiških ladij ter je utonilo 119 oseb. — Največje zločinsko gnezdo na svetu je New York, kjer deluje več imenitno organiziranih zločinskih družb, katerih posel so ropi, umori, požigi itd. Samo 13. t. m. so v New Yorku usmrtili sedem na smrt obsojenih morilcev; med temi je bilo celih šest Lahov in en zamer. — Vstaja v Mehiki divja še vedno; vstaji postopajo nezasišano grozovito, ropajo, more in požigajo. Nedavno so ustavili nek osebni vlak ter vse potnike, ne izzemši žensk, pomorili in oropali. — Prostoizdarjev je na vsem svetu 2.028.741; organizirani so v 23.204 ložah.

Godovi prihodnjega tedna.

- 18. nedelja: 12. pobink. Joahim.
- 19. ponedeljek: Ludovik. Julij.
- 20. torek: Bernard. Stefan.
- 21. sredo: Ivana. Franč.
- 22. četrtek: Timotej. muč.
- 23. petek: Filip. Ben.
- 24. sobota: Jernej. ap.

Razne vesti.

Kolera proti koleri. Neki bogat mož, ki je hotel še po svoji smrti postati dobrotnik človeštva, je pred časom zapustil pariški akademiji znano, ki je znatno vsoto za plačilo onemu, ki bo iznašel zanesljivo sredstvo proti koleri. Ta nagrada, ki presega že sedaj precej nad 100.000 kron, čaka še vedno na učenjaka, in samo od časa do časa nakažejo del obresti kakemu raziskovalcu, ki doseže uspehe v boju proti koleri. Zdravljenje s serumom proti koleri ni nič novega, vendar pa ne jamči nikakih gotovih uspehov. Trije francoski zdravniki pa so v zadnjih mesecih v Tunisu rabili še ostrejšo sredstvo. Vcepili so namreč žive kali kole-re ljudem v žile. Iz poročila pariški akademiji je razvidno, da se je z novim zdravljenjem dosegel vsaj isto odporno silo proti koleri, kakor nastopi sama od sebe po srečno prestani bolezni. Kolerni bacil ima lastnost, da ostane v črevesu bolnika in da ne preide v njegovo kri. Ako se umetno vcepijo, planejo bela krvna telesa nanje, da jih store neškodljive. S tem pa je menda v zvezi poseben učinek, ki povzroča varstvo proti bolezni. Ena sama kapljica te tekočine, ki se jo za to rabi, vsebuje nič manj kot 400.000 živih bacilov. Omenjeni zdravniki so izvršili cepljenja v presledkih od desetih do 15 dni, pri čemur so prvič uporabili le

eno kapljico, drugič šest kapljic razredčenih v solni raztoplini. V Tunisu so doslej cepili na ta način 36 ljudi, ki kljub obstoječi nevarnosti kolere niso oboleli. To cepljenje varuje menda tudi proti dysenteriji.

Hofrichterjeva žena za ločitev zakona. Pred nekaj meseci je žena bivšega nadporočnika Adolfa Hofrichterja, ki mora zaradi znanih zastrupljenj predsedeti 20 let v vojaški kaznilnici, vložila pri deželnem sodišču v Lincu tožbo proti svojemu možu za ločitev zakona. Soproga Hofrichterjeva je računala na to, da bo njen mož privolil v ločitev prostovoljno, zlasti ker nudi njegova obsodba zadosti povoda za ločitev. Toda vsi poizkusi, vplivati na Hofrichterja v tem smislu so se ponesrečili, ker noče Hofrichter nikakor privoliti v ločitev. Zato bodo v vrhu ločitve zakona pripeljali k tozadevnim razpravam v Linz Hofrichterja iz vojaške kaznilnice Möllersdorfu.

Samostan Grande-Chartreuse. Znameniti francoski samostan Grande-Chartreuse je v žalostnem stanju, odkar so bili iz njega izgnani samostanski bratje, ki so izdelovali svetovnoznani liker »Chartreuse«. Vsled intervencije predsednika in nekaterih poslancev se je sicer dovolilo 2000 K kredita za popravilo strehe na samostanu, toda ta vsota je znatno premajhna, vsled česar predlaga neki pariški list, naj se Grande-Chartreuse uvrsti med zgodovinske spomenike, da bi se ga vzdrževalo na državne stroške. Umetniški čudež, ki je bil za časa, ko so stanovali v njem menihi, podoben čebelnjaku, nudi sedaj brezupno podobo. Celice, jedilnica, govorilnica z omarami, vzdanimi v stene, mrtvaška kapela z v kamen izklesano mrtvaško glavo kot edini spomin na namen tega kraja pobožnosti, ter končno velika kapela, se nahajajo v najžalostnejšem stanju razpada. Oltar je samo kup kamenja. Ograje, ki ločijo kor od ostalih delov kapele, so razmetane po sredi cerkve med klopi in kupe slik, ki so oropane okvirjev. Preje je bila kapela okrašena s krasnimi slikami in skulpturami, sedaj pa je vse v razvalinah. Najžalostnejši je pogled na dvorišča, ki jih sedaj prerasča bujen plevel. Vsa okolica samostana je skrajno zanemarjena in celo kamenite križe na malem spomeniku so vandali razbili in razmetali po grmovju. Skozi strehe prodira voda, opeka odpada in nihče je ne nadomešča. V samostanu je samo par čuvajev, ki naj bi pazili na ogromne stavbe, ki pa sami ne morejo ničesar storiti proti razpadu. Turisti, ki so preje v velikem številu posečali Chartreuse in Grand Som, sedaj izostajajo. Sedaj so se pričeli ljubitelji umetnin zanimati za upošteveni samostan ter predlagajo kot smo že omenili, naj se ga uvrsti med zgodovinske spomenike ter izroči pod protektorat univerze v Grenoblu in da naj se spremeni v muzej za alpsko favno in floro, pri čemur naj ostane kot prej dostopen občinstvu.

Spomenik žrtvam »Titanica«. Vsled prizadevanja vdove milijonarke Mrs. John Hay, koje soproj je tudi na »Titanicu« utonil, ustanovila se je v Ameriki splošna ženska družba, ki namerava nabrati skupaj 500 tisoč dolarjev za spomenik onim možem, ki so se žrtvovali na »Titanicu« za ženske ter otroke. V tozadevnem odboru so

poznate in odlične Američanke iz raznih mest. Z nabiranjem darov se je že pričelo. Da bi imela započeta stvar dober uspeh, pridružil se je temu odboru 28.000 raznih ženskih klubov iz vseh mest ameriške Unije. Pri dosedanjem dvamesečnem nabiranju doseglo se je dnevno povprečno 300 dolarjev prispevkov. V sklad prispevajo ženske brez razlike stanu, bodisi milijonarke ali priproste delavke. Zenske iz Alaske nameravajo poslati mnogo zlatega prahu one iz Paname ter raznih zunanjih naselbin tudi posebno tekmujejo z nabiranjem za ta sklad. Na »Titanicu« bil je tudi uslužben brivec Weikman, ki se je rešil na parnik »Carpattia«. Spomenik bo veljal pol milijona dolarjev ter bo stal na najlepšem prostoru državnega kapitola v Washingtonu. Izdelan bo iz čistega belega marmorja. Osnutek za ta spomenik, katerega je naredil sloveči kipar Karol D. Gibbons, predstavlja mlado ženo, stoječo na palmi ter lavorovem vencu. V desnici drži kladivo, v levici pa ima ob kamen naslonjeno dleto, s kojim kleše ob kamen. Nad njeno glavo je sledeči napis v angleščini: »Možem, ki so dali svoje življenje, da so se zamogle ženske in otroci rešiti«. Na spomeniku bodo izklesani tudi več pomenljivih prizorov iz potapljanja tega parnika »Titanica«. Ta veličastni spomenik bo pričal med ostalimi tudi o junaški hrabrosti in smrti treh rojakov Slovencev, ki so žrtvovali na dan katastrofe svoje življenje vsled človekoljubja.

Elektna loterija »Slovenske Straže«.

Zahteve, ki se stavijo na »Slovensko Stražo« iz obmejnih krajev, so od dne večje. Na svojem glavnem zborovanju, ki bo letos v Mariboru, bo pokazala »Slovenska Straža«, koliko je napredovala v pretečenem letu in kako mnogostransko in uspešno je bilo njeno delo. Priznanja je sicer vredna požrtvovalnost, s katero dobiva podpore za svoje delo iz vseh slojev našega ljudstva, vendar pa je »Slovenska Straža« še daleč od tega, da bi mogla kolikaj zadostiti zahtevam, ki se stavijo nanjo.

Da si osnuje poseben fond v podporo ubogi slovenski deci (za otroške vrtce, božičnice, knjižnice itd.), zlasti po industrijskih krajih, priredi »Slovenska Straža« efektno loterijo, ki jo je dovolilo finančno ministrstvo. Loterija obsega 100 tisoč srečk, ki stanejo vsaka 1 krono, in 1554 dobikov v skupni vrednosti 20.000 kron.

Dobitki so sledeči:

1 glavni dobiček v vrednosti 5000 kron.

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne opravde, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske opravde ali 4-6½ HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica.

1 glavni dobiček v vrednosti 1000 kron.

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

2 glavna dobitka v vrednosti po 500 kron.

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za košnjo.

10 dobikov v vrednosti po 100 kron.

Zlata ura, kolo s prostim tekom, šivalni stroj, slamoreznica, brzoparilnik, jeklen plug itd.

Leberaln rodalubi in septemberpir naprej.

»Buh dej! Buh dej dobr dan!« nazdravlja nama je bert ud »Figuca«, ke sma stupila u soba. »Uroče je dons, uroče, in muhe sa sitne, de nekol tacga. Dež uma dubl, kokr se vid. No, sej mal b ga na škodval, tkula en špricar, de b se zemla spet mejkčen pufrišala, b pršou kokr nalaš.«

»Pa žeja je huda, žeja!« dustavu je moj prijatu Franci iz Zagurja; jest sm se pa raj putuhnu in sm biu tih, ke sm sprevidu, de zna Franci bl iz birtem ukul jt kokr jest.

»Eh, u štari pa res ni treba čluvek žeje trpet; pusebn pr nas ne. Pijače zadost,

fajn pijače! Take pijače, de b ja angelci pil. In čez lakata se pr men tud še ni nubeden prtožu; mama čist frišne vampe u zos in golaš u tud čez ene pu ure fertik; še mejkčen se more mesu putenstat, de na u pretred.«

»Vampe u zos puznej; zdej b ta naraš ena kruglca dobrga dumačga pira, de b s mal duša prvezala; pol prideja pa vampi al pa golaš na vrsta.«

»Pira zadost! Kul neč ga pa prnesem? Usakmo ena kruglca, ke ne; al pa če čja, jima ga tud prnesem usakmo en štifl, ke drži šter kruglce; kokr jh je vola.«

»Eh, za prva sila ga u za usacga ena kruglca zadost. Iz kere prajarije pa mate pir? Iz Mengša al ud »Delniške«? — — —

»Kaj še! Tlela iz »Union«, ke je ta narbl na roka.«

»Aha, septemberpir!« uteknou se je moj prijatu Franci umes.

»Jest na vem, kuku mu praute vi; na sodeh je zapisan »mercenpir« in frišn je tud zdela, glih kar sm ga nastavu.«

»Tu je pa čudn; a na zahajaja h vam Sluvenici?«

»Tu se zastop, de zahajaja, pa še kašn Sluvenici! Same napredne kurenine, in rad ga pijeja moj pir, de nekol tacga. Usak dan pu ene tri sodečke pu ta malem stočem.«

»Pa usega sam tem sluvenskem naprednem kureninam?«

»Komu pa? Nemškutar na pride h men; moja štarija je preveč sluvenska.«

»Kua pa prau gespud Knez h tem? Sej je mende on gespudar tle, a

»Kua če rečt gespud Knez? Sej gespud Knez je sam naudušen Sluvenc, kokr jest, al pa še bl. Kua se če pa pol čez tu gor držat, če Sluvenici h men zahajajo?«

»Za tu ne, če Sluvenici h vam zahajaja, ampak jest mislem, če se na drži zatu gor, ke septemberpir predajate?«

»Eh, pir je pir, de je le dobr! Gespud Knez je pameten Sluvenc — — —

»Kdu pa prau, de ni pametn? Ampak, a na veste, kašna glorja sa zagnal Iblančani tekat zavle tistga nasrečnaga septembra in se prdušal in gvišal na use mugče viže, de nubeden pušten Sluvenc na u več jezika pumoču v druh pir kokr u dumač? Ke sri jest tekat reku u en naudušen leberaln družb, de želodec ni pulitkar, sa me skori nabil in naklestil in če b sam na šou vn iz štarije, b tku fliknu vn, ket kači pastir, ke ma šter fluge. Jest sm s tekat na tihem sam zase mislu, ke sm enkač stavu uzuni na frišnem luft: nazadne maja tela leberaln muže prou, de se nauđušujeja za dumač blagu in dumač blagu pudpiraja še clu iz želodcam; ampak en velek uprašajne je, če se uja tega držal, in kulč časa se uja držal. Sam zase sm pa tekat tud sklenu, de jh um pusnemu in s želodec zamaku sam iz sluvenska tekučina, in držim tu še dons, čeprou sm useli, kedr sm pršou pu kašneh upraukeh u Iblana, naredu kašne žalastne izkušne, kuku znaja Iblančani držat svoja beseda. Astn, na zamerte gespud Figabiri, če se držim tud dons mojga sklepa in na um piu septemberpir,

40 dobitkov v vrednosti po 50 kron.

Fine nastropne svetilke, fine umivalne oprave, decimalne tehtnice, salonske stenske ure, zlate verižice, zlate damske ure, čistilnice, razne garniture, slike z okvirom itd.

100 dobitkov v vrednosti po 20 kron.

Srebrne ure z verižico, garniture srebrnih žlic za kavo, aparati za britje, stroji za rezanje mesa, vlomne varne denarnice, garniture za kadilce, pisalne priprave, srebrne doze za cigarete, zlati obeski, stenske ure, naročilni listki za dnevnik »Slovenec« (za eno leto), balanc. tehtnice, pralne garniture itd.

200 dobitkov v vrednosti po 10 kron.

Mizni nastavki, karafine, svečniki, faze, posode za dišave, mizarska orodja za domačo rabo, ptičje kletke, garniture nožev, žlic in vilic, doze za sladkor, nikelnaste ure, stenske ure, budilke, zlati prstani, kadilne mizice, dežniki itd., itd.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 kron.

Košarice za kruh (kina-srebro), nikelnaste ure, budilke, dežniki, mizni nastavki, žepni noži, razna vrtna orodja, mizarska orodja za domačo rabo, zalivače, kuhinjske tehtnice, srebrni obeski, fini okvirji za fotografije, travniška orodja, konjske škarje, ptičje kletke, vrči za vino, kavo ali čaj, denarnice, britve, srebrne moške verižice, srebrne zapestnice, srebrne oksidirane cevke za smodke, double zavratne verižice itd., itd.

Srečke se bodo dobivale po trgovinah in trafikah in se lahko naročajo tudi naravnost v pisarni »Slovenske Straže« (Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.)

Žrebanje se bo vršilo 18. novembra 1912 ob 6. zvečer v pisarni »Slovenske Straže«.

Od naše javnosti pričakujemo, da bo z ozirom na važni namen loterije in z ozirom na krasne dobitke podpirala »Slovensko Stražo« s tem, da se bodo vse srečke razprodale!

Vsak na delo za ubogo slovensko deco!

»DRUŠTVENI DOM« NA ČRNUČAH.

— Za slovesnost otvoritve »Društvenega Doma« na Črnučah 25. t. m. je po vsej ljubljanski okolici veliko zanimanja. Otvoritev vsakega novega doma pomeni za ves narod odločen korak naprej. Za to se pošteno ljudstvo take slovesnosti po pravici veseli. Posebno dobrodošli v Črnučah vrli Orli v kroju in naše žene in dekleta v narodnih nošah. — Vlak proti Črnučam odhaja z ljubljanskega državnega kolodvora ob 7. uri 27 minut zjutraj; za popoldansko prireditev sta posebno ugodna vlaka, ki odhajata iz Kamnika ob 1 uri 30 minut, iz Ljubljane ob 3. uri 12 minut; iz Črnuč odhaja vlak proti Ljubljani ob 5. uri 59 min., proti Kamniku 7. uri 30 minut. Glede kosila bo preskrbljeno za vse, ki se oglase do 21. t. m. pri »Izobraževalnem društvu« v Črnučah, pošta Ježica.

»Čakta no še mal!« prjeu je Figabirt mojga prijatla za rukau in ga nazaj putegnu. »Sej jm lohka pustrežem iz cvičkam. Cviček je ja zadost dumač blagu. Prou iz Gaduve peči ga mam — — —

»Ubžalujem! Zdelo m deši pir, dumač pir. Če vi nimate tačga pira, uva stupila kela h Zeksarberte, sej ni deleč. Zeksarbert m pa gvišn dumač pir, sej je clu leberaln zaupnik, če se na motm.«

»Ho, ho, ho, ho!« zarežu se je nama Figabirt, ke je reku moj prijatu iz Zagurja, de ma Zeksarbert ket leberaln zaupnik pir iz sluvenske prajarije. »Ta pa, ta! Ta pa prou gvišn! Kar ke nej grejal!«

In šla sva in zagledala že u vež na sodečke, de ma Figabirt prou, zatu sva se spet zasakala in ušla vn iz veže.

»Kam se čma pa zdej ubrnt?« uprašu je moj prijatu iz Zagurja in se ustavu na sred ceste. »Jest sm že tku žejen, de se kumi pukonc držim.«

»Jest t res na vem svetvat,« udguvuru sm jest in začeu gledat ukul sebe, de b se kej pametnga spounu. »Kokr videš, iz sluvenskem štarijam ni nč. Zdej sva bla že u treh kar ta narbl radikalne štarijah, pa pousod sva naletela na septemberska kulubocja, kaj če b šla midva še u kazina pugledat!«

»Pa puskusma soja sreča. Če že dumačga pira na uva dubla, s uva prvušila pa usak ena kruglica Plzenca, sam de s uva mejčkn duša prvezala.«

In — mal sram me je scer — vnder resnic na lub morm puvemat, de sva ja zašvenkala u Kazina na vrt in tam sva s iz Plzencom žeja pregnala. Žalastna resnica je tu, in narad sm ta dugodk spravu na svet, al kaj pa čm; če že »Dan« prnaša putrete pusamezne sluvenske mužakarju, zakaj b pa na prnesu putrete useh sluvenskeh leberalnih rodalubu naenkrat

Boltatu Pepe iz Kudcluga.

Obsojenci in obloženci v Jukičevem procesu*.

Na smrt obsojeni Luka Jukič med orožnikoma.

Ostali obloženci.

1. Galogaža (oproščen). 2. Cesarec (5 let). 3. Neidhardt (5 let). 4. Horvatin (5 let). 5. Dolenc (oproščen). 6. Badalič (oproščen). 7. Šarinič (6 mesecev). 8. Bubljič (5 let). 9. Narančič (oproščen). 10. Horvat (6 let). Cvičjič (5 let).

*) Te slike so napravljene nalašč in samo za »Slovenca«, po originalih, ki so last našega uredništva.

Mladeniški labor na Krki.

Shoda mladeniških Marijinih družb žužemberške dekanije in okolice dne 11. avgusta na Krki so se udeležili v velikem številu mladeniči do malega iz vseh župnij. Posebno veliko jih je bilo iz Žužemberka z mladeniško godbo, dalje iz Doberniča, Ambrusa in Ajdovca. V lepem številu je bila zlasti zastopana mladeniška družba iz dobre poljske župnije. Fantje so se pripeljali na vozovih, okrašenih s slovenskimi zastavami. V pozdrav so jim vihrale slovenske trobojnice in doneli strelji iz topiča. Pred cerkvijo, v katero so prikorakali z godbo na čelu, jih je pozdravljajal napis: »Iskren pozdrav naši mladini!«

Ob pol 11. uri se je pričela služba božja, pri kateri je imel domači gospod župnik slovesnosti primeren govor. Po sveti maši se je med zvoki cesarske pesmi izročila častna svetinja za 40letno zvesto službovanje Jakobu Miklavčiču, s kratkim nagovorom, v katerem se je odlikovanec stavil vsej mladini v zgled zvestobe in pridnosti. — Tega lepega shoda so se udeležili tudi Orli v zelo častnem številu. Zastopani so bili poleg domačega orlovski odseki iz Ambrusa, Dobrepolja, Skocijana, St. Jurija in Trebnjega. Vseh Orlov v kroju smo našli 98.

Po obedu so med sviranjem orlovske godbe iz Skocijana, St. Jurija in mladeniške godbe iz Žužemberka odkorakali vsi fantje v cerkev, kjer je imel gospod župnik iz Ambrusa do mladine krasen govor, v katerem jo je navduševal za zvestobo do svete cerkve in za lepo krščansko življenje. Po odpetih litanijah so se mladeniči z vrliimi Orli na čelu zbrali okrog govorniškega odra na prostem. Pred tisočglavo množico je nastopil kot govornik g. odvetniški kandidat dr. Marko Natlačen. Njegov govor, v katerem je fante navduševal za dostojno in olikano vedenje in šibal grde razvade našega ljudstva, je bil sprejet z odobravanjem.

Ko je še gospod župnik iz Doberniča fino osmešil nekaj zvižgov liberalnih divjakov, se je vsa mladeniška četa podala v ozaljšano telovadišče, kjer so Orli pod vodstvom načelnika krškega Orla Franceta Rebolja v občno zadovoljnost proizvajali lepe telovadne vaje.

Pri celi prireditvi so pohvalno delovale mladeniška godba iz Žužemberka in orlovski iz St. Jurija in Skocijana, gostilničar Franc Rebolj pa je vrlo skrbel za telesno okrepčilo mladini, ki se je zadovoljna razšla okrog 6. ure popoldne. Vsem, ki imajo za lepo uspelo prireditev zasluge, izrekamo toplo zahvalo. Z Bogom za mladino!

Bivši ljubljanski liberalni občinski svetnik pred deželnim sodiščem.

V petek, dne 16. t. m., se je pričela pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti Karolu Megliču, bivšemu trgovcu, zdaj v Trstu.

Iz obtožnice navajamo: Karol Meglič je dokončal gimnazijo in napravil maturo. Pozneje je postal jurist, a ni napravil potrebnih izpitov, vstopil je marveč kot uradnik pri tvrdki Lenarčič & Domicelj, ki je, kakor znano, v tesni zvezi z »Glavno posojilnico«, pri kateri je imela odprt kredit. Tirjati je imela »Glavna posojilnica« do konca l. 1905 pri tvrdki Lavrenčič & Domicelj vse skupaj znesek 124.021 K 5 v. Kmalu nato je pa prevzel Karol Meglič tvrdko Lavrenčič & Domicelj. Od dolga ta tvrdke je prevzel 21.084 K 63 v, ostali dolg je pa ostal v plačilni zavezi prvotnih imejiteljev tvrdke Lavrenčič & Domicelj. Na ta dolg se ni nikoli nič odplačalo in je, ko se je otvoril konkurz »Glavne posojilnice«, znašal ogromno vsoto 165.327 K 77 vin. Karol Megličev dolg je pa že koncem l. 1906 narasel na 51.046 kron 93 vin. Karol Meglič je prevzel trgovino, ki je vpisana v trgovskem registru v zadolženem stanju in ni bil sploh nikoli aktiven. Njegov dolg pri »Glavni posojilnici« je vedno naraščal in je dosegel koncem leta 1910 ogromno vsoto 377.287 K 33 v. »Glavna posojilnica« je otvorila Megliču, ki je bil tudi član njenega nadzorstva, neomejen kredit, ki ga je brezobzirno izrabljal. Nekateri člani upravnega sveta »Glavne posojilnice« so pač začeli delati težkoče. Poizkušali so že leta 1909 preprečiti nadaljno kreditiranje, a zaman, ker se dr. Hudnik ni upal Megliču ustaviti kredita. »Glavna posojilnica« se je namreč že takrat nahajala v velikih zadregah, in če bi bil prišel Meglič v konkurz, bi bil tudi nedvomno prišel položaj »Glavne posojil-

nice« na dan. Dr. Hudnik je pa hotel kot načelnik upravnega sveta in kot glavni povzročitelj poloma konkurza »Glavne« preprečiti.

Meglič pa trdi, dasi ne more poplačati dolgov, da ni pasiven, češ, da so njegova zemljišča toliko vredna, da pokrijejo dolgove. Nadalje se sklicuje na bilanco leta 1909, ki je edina bilanca, ki jo je napravil, dasi je imel kot registrovani trgovec dolžnost, da napravi vsako leto bilanco. Znana pravda zoper člane »Glavne« pa je dognala, da Meglič ni nikakor aktiven in da so njegove tozadevne trditve popolnoma neutemeljene. Meglič trdi, da je samo posestvo v Gradišču vredno 300.000 K, preiskava pa je dognala čisto drugačen položaj. Ko se je otvoril konkurz »Glavne«, je bil Meglič lastnik zemljišča v Šiški, ki ga je prevzel od Maksa Lavrenčiča leta 1908. Kakor sodijo izvedenci, je bilo to zemljišče vredno 50 do 60 tisoč kron, dolga je pa bilo na njem okoli 50.000 K.

Posestvi v radovljiškem okraju sta skupno vredni 57.642, obremenjeni sta pa bili s tirjativami v znesku okroglo 22.000 K, za »Glavno posojilnico« bi torej ostala vrednost približno 35.642 kron.

Navedeno, baje 300.000 K vredno posestvo je bilo, kakor sodijo izvedenci, vredno okolu 50.000 K in je bilo obremenjeno s tirjativami okoli 8200 K. Ta prevdarek kaže, da je tirjatev »Glavne posojilnice« bila nepokrita z zneskom okroglo 300.000 kron. Meglič sam ne more trditi, da bi imel izvemši nekaterih tirjatev, ki so pa deloma neiztirjljive, kako drugo, večje premoženje. Bilanco za leto 1909 so izvedenci preiskali in izjavili, da ne odgovarja resnici, da je tedaj napačna. Ta bilanca izkazuje dne 31. decembra 1909 161.918 K 56 v čistega premoženja, kar po prepričanju izvedencev nikakor ne odgovarja dejanskemu položaju. Vknjiženih dolžnikov navaja ta bilanca 64.638 K 7 vin., iz trgovine v Ljubljani in podružnice v Gorici 32.056 K 76 v, skupaj torej 96.694 K 83 v. V koliko so posamezni dolžniki zanesljivi, ni znano, gotovo pa je, da tirjatev zoper Maksa Lavrenčiča v znesku 32.190 kron in zoper Janeza Travnja 4900 K 36 vin., ne bi bilo računati med aktivna.

Iz aktiv odpadde na ta način: tirjatev pri Maksu Lavrenčič 32.190 K, tirjatev pri Janku Travnju 4900 K 36 v, vrednost posestva v Šiški je preveč zaračunana za 35.000 K, vrednost posestva ob Tržaški cesti je preveč zaračunana za 272.000 K, skupaj torej 344.090 kron 36 vin. Ker naj bi čisto premoženje znašalo po bilanci 161.918 K 56 vin. Ker naj bi čisto premoženje znašalo po bilanci 161.918 K 56 vin., je bila torej tvrdka dne 31. decembra leta 1909 pasivna za 182.171 K.

Nepobitno iz tega sledi, da je bil Karel Meglič že koncem leta 1909 močno pasiven in da so to pasivnost ugotovili tudi člani upravištva »Glavne posojilnice« Josip Turk in Maček ter knjigovodja Leon Rogel, a Meglič se za vse to ni brigal, marveč je nadalje izrabljal kredit pri »Glavni«, naročeval in plačeval blago. Ne more se dvomiti, da bi mu njegova pasivnost ne bila dobro znana.

Samaobsebi umljivo se je Megličeva pasivnost koncem leta 1910 še znatno povečala in ko je ustavila »Glavna posojilnica« ves promet, je ustavil tudi Meglič trgovino, ker ni imel nikakršnih sredstev, da bi jo nadaljeval.

Po mnenju izvedencev je bilo Megličevo knjigovodstvo jako površno. Glavne knjige so se jako neredno in pomanjkljivo zaključevale, knjigovodstvo je zato splošno skrajno nepregledno in nikakor ne ustreza postavnim predpisom.

Karol Meglič ne more navesti nobenih nesreč, ki bi ga privedle, da bi ne bil mogel ugoditi upnikom, to je glavnemu upniku »konkurznemu skladu Glavne posojilnice« in nekaterim drugim upnikom, ki so pa bolj postranskega pomena. Domneva, da je s svojo obitelji precej potrpatno živel, je upravičena, vendar tozadevne poizvedbe niso podale takih podatkov, ki bi vsebovali tudi kvalifikacijo po točki 2 splošnega dela § 486. kaz. zak.

Omeniti pa je, da se je Karol Meglič tudi pregrešil, ker ne more pojasniti, kam je spravil ogromni znesek denarja, ki bi po knjigah moral biti v blagajni.

Kakor menijo izvedenci, je od leta 1905 do leta 1911 bilo vzetih iz blagajne 91.492 K 71 vin. in se glede na navedeni znesek ne more pojasniti, za kaj da se je porabil. Domneva, da je Karol Meglič ves ta znesek za se uporabil, je upravičena.

Nekateri priče domnevajo, da je Karol Meglič večjo svoto (okolu 100.000 kron) v kraj spravil, to je, da ta denar

še poseduje in skriva. Sodna preiskava pa te domneve ni potrdila in je verjetno, da je Meglič denar zapravil, ker ni znal varčno postopati.

Da Karel Meglič bržkone nima večje vsote skrite, sledi iz okoliščine, da si je, ko ni dobival več od »Glavne« denarja, kolikor je hotel, preskrbel manjše vsote nepostavno, kar bi mu pač ne bilo treba, če bi bil razpolagal z visokimi vsotami.

Koncem leta 1910 »Glavna« očividno ni več razpolagala z zadostno gotovino. Megliču zato tudi ni mogla več dajati denarja na osebni kredit, ker je bil pač Meglič slab plačnik. Posojilnica je pa pač še dajala, da vzdrži še navidezno promet, denar na menice, po katerih je lahko denar z obrestmi vred od dobrih akceptantov nazaj dobila. Na te menice je dobil Meglič pogostoma denar in je iztirjala »Glavna« valuto od oseb, ki so podpisale Megliču menice, ki jih je potem Meglič pri »Glavni« eskomptiral.

Meglič je bil osobito v živahni trgovski zvezi s trgovko Ano Škrl na Viču. Ana Škrl večinoma ni plačala v gotovini, marveč z menicami, ki jih je Meglič pri »Glavni« eskomptiral, katere je potem Škrlu pri »Glavni« poplačala. Koncem leta 1910 je imel Meglič od Škrlu dve menici v rokah. Ena se je glasila na 2200 K, druga pa na 2100 K; prva je zapadla septembra ali oktobra, druga pa decembra. Nekaj dni, predno je zapadla prva menica, je prišel Meglič k Škrlu in jo opozoril, da menica zapade. Škrlu mu je nato izplačala v gotovini 400 K in ga naprosila, naj ostanek 1800 kron razdeli. Nekaj Megličev odposlanec je prinesel čez nekaj časa tri prazne menice, ki jih je Škrlu podpisala in poslala Megliču, ker je bila prepričana, da bo razdelil vsoto, ki jo je še dolgovala, na tri dele po 600 K. Menico za 2100 K je Meglič obdržal, tako da je imel zdaj v rokah štiri menice.

Ana Škrl je tudi plačala štiri menice in sicer menico za 2100 K »Avstro-ogrski banki«, menico za 900 K »Kmečki posojilnici«, eno menico v znesku 900 in drugo v znesku 980 K pa »Glavni posojilnici«. Pozneje jo je pa tirjala »Glavna« še, da naj plača tudi peto menico v znesku 900 K, ki jih pa Škrlu ni plačala, ker je dognala, da je itak že več, kolikor bi mogla, plačala in da je njen in njenega moža podpis na menici za 980 K ponarejen. Meglič bi bil moral razdeliti menico za 2200 K na tri dele po 600 kron, razdelil je pa znesek na tri menice po 900 K. Dokazati se ne da, če je to storil pomotoma ali pa nalašč. Ker so te menice pristne, in ker pomota ni izključena, se v tej zadevi Meglič ne more zasledovati, če ravno je na škodo Škrljeve 900 K preveč zapisal.

Ko je bila Škrljeva pozvana, da naj plača peto menico 900 K, glede katere se je vršila pravda, se je šele natančneje brigala za plačilo, česar takrat ni storila, ker je Megliču popolnoma zaupala. Prezrla je poprej, da je že 980 K preveč plačala, ker je bila vsota 1800 K že z dvema menicama po 900 kron plačana. Ko je pa bila pozvana, da naj plača peto menico, si je natančneje ogledala že plačane menice in dognala, da je na menici 980 K ponarejen njen in njenega moža podpis. Njen mož pa sploh Megliču izročeni menic ni nikoli podpisal.

Zakonska Škrl sta zoper plačilni nalog glede na peto menico vložila ugovor. Sodišče je dognalo, da je menica štiri ponarejena ter je ugodilo ugovoru. Meglič sam se ne upa trditi, da bi bili podpisni pristni, zagovarja se deloma z nevednostjo, deloma pa s pomoto, češ, da je dolgovala po knjigah Ana Škrl ta znesek in da zato ni imel pomisleka menico eskomptirati. Kdo da je podpisal menico, ne ve. Izvedenci pa so dognali, da po Megličevih knjigah ni bila nič več dolžna in zato Meglič na podlagi knjig kaj takega ni mogel misliti. Kdo da je ravno pristavil ponarejene podpise, se seveda ne da dognati, ker je pač mogoče podpisala čisto neznana oseba. Ne more se pa dvomiti, da je Meglič vedel za falsifikacijo, ker je moral posneti iz knjig, da mu Ana Škrl ničesar več ne dolguje in iz podpisa Antona Škrl, ki ni nikoli ženinih menic podpisoval, je moral sklepati na nepristnost podpisov, osobito, ker mu je bil tudi pravi podpis Ane Škrl dobro znan. Če je torej Meglič to menico dal pri »Glavni posojilnici« eskomptirati, je storil goljufijo v smislu § 177., 201 a, 200 kaz. zakona.

Popolnoma je tedaj upravičena domneva, da je bil Meglič v denarnih zadregah, ker ni dobival več od »Glavne« denarja in da je Meglič naravnost povzročil falsifikacijo.

Ko je prišel polom »Glavne posojilnice«, je sledil tudi polom za Megliča.

Konkurz se o njegovem premoženju ni otvoril, ker je bil takorekoč edini upnik, ki pride v poštev. »Glavna posojilnica«. Ostali upniki so bili večinoma na zemljiških zastavno pravno zavarovani, tako, da ne bi imelo konkurzno postopanje pravega smisla.

Večje tirjatve napram Megliču je imelo »Prvo dalmatinsko trgovačko društvo na Reki«. V prid teh tirjatev se je zarubila pri Megliču zaloga ovsa, vredna več tisoč kron. Meglič je na to poplačal del tirjatve, glede drugega dela pa je dal »Trgovaškemu društvu« menico, nakar je društvo sicer ustavilo prodajo, ne pa sploh izvršbe, tako, da je ostala zastavna pravica. Meglič pa je prodal oves in tako brezuspešno poplačanja tirjatve navedenega društva. Škoda presega glasom spisov daleč 100 K.

Če tudi je bilo Megliču znano, da bo upravniki konkurzne mase »Glavne posojilnice« nastopal proti njemu izvršilnim potom, ker mu je bilo to v pisarni izrečno naznanjeno, je le dve tirjatvi, namreč najemnino v znesku 609 K 66 vin za posestvo v Šiški in pa od svojega zastopnika dr. Treo v Gorici znesek 400 K sprejel, ki ga je dr. Treo prejel od neke stranke za obdolženca. Obdolženec je s tem brezuspešno izvršbo na navedeni tirjati in se ne more dvomiti, da je nameraval tudi izvršbo brezuspešiti.

Državno pravdnštvo predlaga, da naj se izpозна Megliča krivim pregreška zoper varnost lastnine po § 486 I. in 3. odstavek splošnega dela ter po točkah a, c, d, e posebnega dela, ker je začel v nezmožnost popolnoma ugoditi svojim upnikom ter se ne more izkazati, da so ga samo nesreče brez njegove krivde pripravile v to nezmožnost. Ko so dolgov že presegali pravo premoženje, ni takoj napovedal konkurza pri sodniji, marveč je delal nove dolgove in dajal plačilo. Prevzel je kupčijo že v stanu zadolženosti in je predpisane kupčijske knjige vodil tako pomanjkljivo, da se tek njegovega kupčevanja in stan njegovega premoženja po njih ne da presoditi. Končno je glede posameznih postavk povzročil neresnične zabeležke in ne more pojasniti, kako je znamenite prejeme v denarjih obrnil. Nadalje naj se izpозна krivim pregreška po § 1. zakona z dne 25. majnika 1883., št. 78, drž. zak., ker je začetkom leta 1911 namenoma brezuspešno v zoper njega tekočem, oz. mu grozečem izvršilnem postopanju izplačevanje upnikov s prodajo zarubljenega ovsa, in ker je od dr. Treota sprejel znesek 400 K in najemnino v Šiški v znesku 609 K 66 v. Izpозна naj se tudi krivim hudodelstva goljufije v smislu § 197., 200, 201 kaz. zak. v zadevi Ane in Antona Škrl, in naj se kaznuje po §§ 202 in 35 kazenskega zakona.

Megličevo zaslišanje.

Senatu predseduje dež. sodni svetnik Potrato, obtoženca zagovarja odvetnik, vpokojeni bivši deželni sodni svetovalec Koblar, obtožbo zastopa državni pravdnik dr. Kaiser.

Meglič izjavi, da se ne čuti krivega in da ni bil pasiven. Izjava, da je vodil knjige v redu. Primanjkljaj 90.000 K je porabil, kar ni zapisoval, za rodbino, za davke. Porabil je veliko denarja za konje, za svoja trgovska potovanja, stali so ga veliko posli, veliko je založil tudi v zemljišče ob Tržaški cesti. Veliko so ga stali tudi otroci. Najmanj 20.000 kron ga je stal ob študijah Melhijor Kos. Za Jankota, ki je sedem let študiral v Idriji, je plačeval skozi sedem let mesečno po 100 kron. Na Viču je za izboljšanje posestva izdal mesečno do 60 kron. Za izboljšanje posestva v Zirovnici je izdal najmanj skupno 10.000 kron. Tega ni zapisoval! Glavna moja nesreča je bila, ker me je »Glavna« animirala, da razširim trgovino. Veliko pa je stalo, ker je moral plačevati skladiščne pristojbine po raznih mestih na Ogrskem. Izgubil je tudi pri upnikih, na primer pri bratih Rus 2500 K, pri Rotterju 3000 K. Votant sodni svetnik dr. Boscheg izprašuje obtoženca, in ga poziva, da bo moral dokazati, kar trdi. Obtoženec izvaja, da ni prevzel nobenega dolga, ko je prevzel trdiko Lavrenčič & Domicelj. Prevzel je dolgove trdika Lavrenčič & Domicelj sama. Svet ob Tržaški cesti je stavil tako visoko v bilanco, ker je sodil, da ga, ko ga parcelira, lahko tudi tako drago prodaja, kakor ga je postavil v inventuro. Knjigovodstvo je bilo popolnoma jasno, enostavno. Iz kontokorentov je lahko sam vse razvidel. Dvakrat ali trikrat je tudi pred letom 1909 napravil bilanco. V bilanci je izpustil dvomljive postavke. Glede na menice v zadevi Škrlu izpove, da tista menica je najhujše. Ni mu znano, če je sama Škrlu podpisala menico ali to komu naročila. Kako da je bila menica falsificirana, ne ve. Smatral je

menice za denar, natančno jih ni pogledal. Sam ni nikogar goljufal. — Zagovornik predlaga, da naj se o izpovedih obtoženca uvedejo nadležne poizvedbe in naj se zato odgodi razprava. Nadalje predlaga, da naj se Meglič izpusti iz preiskovalnega zapora, v katerem se nahaja, ko je bil aretiran v Trstu. — Dr. Kaiser se ne protivi, če se uvedejo nadaljnje poizvedbe. Protivi se pa, da bi bil obtoženec na prostih nogah. — Meglič izpove, da se v Trstu ni skrival. V Trstu da biva od 1. majnika 1911. — Dr. Kaiser izjavi, da se je proti Megliču izdala tiralnica, ker se Meglič ni mogel dobiti. — Prečita se poročilo tržaške policijske direkcije, da ga policija ne more dobiti. Aretiran je bil pri svojem gospodarju v Trstu, kjer je prokurist. — Zagovornik Koblar izjavi, da mu je Megličev gospodar v Trstu 8. t. m. zatrdil, da ga vzame takoj nazaj, ko bo njegova zadeva končana. — Po daljšem posvetovanju se sklence, da se razprava odgodi, če so izpovedi Megličeve glede na nesreče od l. 1906 do leta 1911 istinite, da se ugotovi, kako je porabil 91.000 K in da se ugotove nepravilnosti v knjigovodstvu podrobno. — Sodni dvor je tudi sklenil, da se Meglič izpusti iz preiskovalnega zapora, če obljubite, da ne boste nikamor šli in da boste sodišču na razpolago, če Vas bo hotelo zaslišati. Ali to obljubite? — Meglič: »Obljubim.«

59. katoliški shod v Nemčiji.

Nemški katoličani so si za letošnje zborovanje katoliškega shoda zbrali staro nemško mesto Aachen, nekdanjo prestolico kralja Karola Velikega. Shod se je pričel preteklo nedeljo, 11. avgusta in se je končal na praznik Marijinega Vnebovzeta. Nemški katoliški shodi so nekaki manevri, na katerih pregledajo nemški katoličani svojo vojsko in silo in si obenem napravijo načrte za prihodnost. Ni čuda, da prihajajo na njihova zborovanja katoličani iz vseh delov sveta, da si ogledajo in preštudirajo najboljše in najagilnejšo katoliško armado na svetu. Tudi na letošnji shod je prihitelo v Aachen lepo število katoličanov iz vsega sveta, posebno pa iz Belgije in Nizozemske. Med drugimi so bili sledeči: znani belgijski kardinal Mercier, nadškof Jürgens iz Bombaya v Indiji, škof Fallice iz Norveške, škof Geyer iz Chartuma v Afriki, škof Gudelka iz Milwaukee v Ameriki in več prelatoz iz Francoske. Iz Belgije je prišlo veliko delavskih in mladinskih društev korporativno in več znamenitih mož kakor bivši predsednik senatske zbornice, potem ravnatelj ministrstva za obrt in trgovino, Emile Ver Hees, in advokat Brevet. Iz Avstrije je došel knez Lobkowitz, iz Italije znani profesor Gemelli, iz Nizozemske dr. Poels in nebroj drugih iz Španije, Švice, Italije, Angleške in Severne Amerike. Na shod je pripeljalo udeležnike nad sto posebnih vlakov. Poročevalcev časopisja je prišlo do 200.

Slavnostni spreved.

Spreved, katerega se je udeležilo 600 društev z 40.000 člani, 22 godb, nešteti društvene godbe, je izborni organiziral nadpolkovnik Hasse. Vsa množica je marširala v dveh paralelnih vrstah in v eni uri je bil ves spreved pri kraju. Prepevajoč svoje pesmi so marširala mimo najprej mladeniška društva, njim na čelu trobentači. Koliko mladeniškega navdušenja je žarelo na teh mladih obrazih in koliko veselega upanja donašajo te vesele oči nemškimi katoličanom. Za temi so šla društva delavcev in rokodelskih pomočnikov s svojimi krasnimi zastavami, nato so korakale cele čete poštnih, železniških, gozdarskih in drugih uradnikov v svojih uniformah, za temi nepregledna vrsta katoliških trgovcev. Spreved napravi krasen utis na vsakega udeleženca. Vojaške godbe večinoma na konjih, bobnarji, trobentači, petje, uniforme najrazličnejše vrste, vse se združijo v krasno sliko. Nekaj posebnega je tudi slovesna sveta maša, s katero se je shod otvoril, ki se je brala v nalašč za shod postavljeni zborovalni dvorani. Človeku se nehote srce gane, če gleda doli iz galerije na te tisoče, ki molijo s tako iskrenostjo svoj rožni venec ali pa pojo s spremljevanjem vojaške godbe lepe cerkvene pesmi.

Zborovanja.

Skoro nemogoče je naštet vsa zborovanja in vprašanja, ki spadajo v okvir katoliškega shoda in s katerimi se shod peča. Mladeniška, rokodelska, delavska, trgovska, uradniška, študentska, ženska, učiteljska, znanstvena, misionarska, društva za krščansko šolo, za karitativno delo, za boj proti nepravdom, za širjenje dobrih knjig, za zidavo cerkva, za ustanovljenje knjiž-

nic, in mnoga druga, vsako ima svoje zborovanje, na katerih se razpravljajo razna vprašanja. Iz vseh teh velikih in malih zborovanj posnamemo le nekaj malega, kar tudi nas zanima in nam daje vsaj majhen vpogled v to titanško delo, ki sloni na ramah nemških katoličanov.

Za ženske organizacijo.

Velika važnost se je letos polagala na žensko katoliško organizacijo. Na zborovanju društva v obrambo krščanske šole, je povdarjala nadučiteljica Schmatz upliv ženske na vzgojo in javnost. V marsikateri družini obrne oče krščanstvu hrbet, dočim zaneti dobra žena njegovim otrokom ogenj krščanskega prepričanja. Take matere so za nas neprecenljive vrednosti. Soc. demokracija ima že 160.000 žensk organiziranih in liberalna Zveza jih šteje že blizu 200.000, dočim ima ženska katoliška Zveza 30.000 članic. Pri zadnjih volitvah v nemški državni zbor so se ženske zelo pridno udeleževale volilnega gibanja in razvile neumorno agitacijo za kandidate lastnega naziranja. To dejstvo se ne sme prezreti! Vsako zanemarjanje ženske organizacije se bo maščevalo.

Odprava izjemnih zakonov zoper katoliške redove.

Kakor je znano, obstoji v Nemčiji iz leta 1874 državna postava, ki prepoveduje naselitev raznih katoliških redovnikov po nemški državi. Izmed drugih redov so izključeni tudi jezuiti in pa učiteljice Sacre Coeur. Shod je sklenil izročiti državnemu kanclerju resolucijo, da se mora ta zakon v najkrajšem času odpraviti. Zakon se je označil kot pravi škandal za katoličane. Ko se je vloga prebrala, je nastala na zborovanju taka demonstracija, da je ni še noben shod take doživel. Kakor na en mah so vstali vsi tisoči zborovalcev, dvigali kvišku roke, klobuke, robce in glasno demonstrirali proti taki nečuvnosti in žaljivi postavi. Zborovalci so enoglasno izrekli, da prej ne odnehajo, da se zakon odpravi.

Katoliški dijak in delavec.

Kar se tiče dela in smisla katoliškega dijaka za sobrata delavca, gré brez dvoma palma nemškemu dijaku. Nemški vseučiliščniki imajo svoje posebno tajništvo, ki jih uvaja v delavska vprašanja. Dijaških društev za proučevanje delavskih vprašanj je 211. Dijaikom se je predavalo 440krat, vseh prireditvev je bilo pa 1063. Dijaki sodelujejo pri Vincencijevih konferencah, Elizabetnih društvih, pri društvih za krščansko dobrodelnost, pri sodiščih za mladoletne, pri mladinskih organizacijah, organizirajo obrtno mladino in predavajo po soc. tečajih. Tajništvo izdaje poseben list za soc. delujoče dijake razven raznih letakov, ki bude v dijakih socialno zavest. Spis »Djak in natakari« je izšel v več tisoč izvodih in nič manj kakor 59 gimnazijskih ravnateljev ga je razdelilo med svoje gojence; ženske organizacije so se pa kar zanj trgale. Dijaki so imeli 159 kurzov in so poučevali 4387 delavcev. Pri takem delu se seveda ne smemo čuditi, če ima nemška katoliška inteligenca veliko več socialne zavesti kakor pa marsikatera po drugih evropskih državah. Nemci pa tudi podpirajo katol. dijaštvo. Zato skrbi društvo Albertus Magnus, ki je imelo lanske leto 95.000 mark dohodkov.

Katoliški Nemci — uzor katoličanov.

Na zborovanju, katerega so priredili v Aachnu Belgijci, je belgijski kardinal Mercier spregovoril znamenite besede:

Srečnega se čutim, — je dejal, — da sem se udeležil tega krasnega shoda. Ali se Vam ne zdi, ko ste stopili na nemško zemljo, da ste stopili na zemljo medsebojnega spoštovanja. Nikjer na svetu ne najdete take pristrčnosti v družabnem občevanju in takega medsebojnega spoštovanja kakor med nemškimi katoličani. Drug nauk, ki ga bomo vzeli seboj, je mirno in neumorno delo za dobro stvar. Pomislite, da so nemški katoličani v manjšini. Proti njim je moč protestantizma, svobodomiselstva, nevera vseučilišč, soc. demokracija, bladnost meščanstva, ki še veruje v liberalizem, in vendar se niso še niti za eno samo ped umaknili. Zmerom so pripravljeni na boj. Nemčija ima najboljše socialno postavodajo na svetu in k temu so katoličani velikopravilni. Niso samo verni, ampak imajo vero, na katero so ponosni in ki sama vase zaupa. Na vseh poljih so se razvili, na vsakem niso nikdar umanjali. Jaz se večkrat naravnost čudim vsemi nemškimi katoličanom, s katero študirajo verske nauke in skušajo z njimi prekvasiti javno in zasebno življenje. Pri njih ni meglenih misli in platoničnih prerokavanj, oni živijo s sedanjostjo. Na polju javnega

pođuka in socialnega dela so na vrhu. Njih delo se da izraziti v dveh besedah: socialna pravičnost in bramba vere.

Katoličani imajo na svoji strani moč, ki je večja kakor denar in kano-ni; moč krščanske vesti.

So nekateri ljudje, ki sanjajo o miru in zmagi cerkve. To so sanje. Dokler bo svet stal, bo večna vojska med cerkvi in satanom. Samo takrat smemo upati na zmago, če se bomo danes, jutri in vedno vojskovali.

Nemški Volksverein.

Največje nemško katoliško društvo, središče vse organizacije in dela, je nemški Volksverein. Lansko leto je imel 750.000 članov in izdal blizu milijona tiskovin. Pri društvu je zaposlenih 160 moči, ki študirajo vsa javna vprašanja, pišejo, agitirajo in vso organizacijo vodijo.

Katoličani in znanost.

Na nemškem katoliškem shodu se je govorilo tudi o znanstvu. Referiral je o tem gimnazijski ravnatelj dr. Werra. Poudarjal je, da morajo katoličani tudi v izobraževalnem in znanstvenem oziru ostati z nekatoličani vsaj na isti stopnji, ako nočejo tudi v socialnem in gospodarskem oziru zaostajati. Katoličani znanstvo visoko cenijo; in tozadevni očitki so fraze, saj je znano, kakše neveljavne zasluge ima ravno katoliška Cerkev za znanstvo. Vzroki, zakaj je katoliški del nemškega prebivalstva kvantitativno na znanstvenem polju zadnje stoletje menj produciral, so drugi. Predvsem je sekularizacija duhovniških vladikovin začetkom 19. stoletja uničila 18 katoliških vseučilišč! Propadli so nadalje samostani, odnekad središče znanstvene delavnosti. Veliko je uničil končno kulturni boj leta 1870. Od leta 1880. dalje pa se kaže napredek. Tako n. pr. je na gimnazijah napredek katoliških dijakov vedno večji, jako slabo pa je z realkami, kar je tembolj opasno, ker se Nemčija razvija vedno bolj v industri-alno državo. Na vseučiliščih število katoliških slušateljev konstantno raste. Veliko zaslug ima na tem društvo »Albertus Magnus«. To društvo je od leta 1898 do 1911 izdalo v svoje namene 900.000 M, od teh nad 700.000 M v pomoč dijaštvu. Glede števila ženskih slušateljic katoličani še precej zaostajajo, 13 odstotkov od vseh. Tu bo pomagalo društvo »Sv. Hildegard«, da se i ženski študij med katoličani dvigne. Za znanstveno delovanje katoličanov pa je najbolj važna »Görresova« družba. Ima sekcije za filozofijo, naravoslovje, zgodovino, pravne in socialne vede ter starinoslovje in vzdržuje znanstvena inštituta v Rimu in Jeruzalemu. Veliko je pa treba še storiti glede docentur. Popularizacijo znanstva oskrbuje »Bonner Vortragsverband« s 70 krajnimi podružnicami. Priredil je 2000 predavanj.

Nravnstveno življenje.

O tem prevažnem predmetu je govoril profesor dr. Mausbach.

Moderna kultura je brez dvoma povzročila veliko breznačelnost zlasti v vprašanju spolnega življenja. Proti temu zlu treba od naše strani vedno poudarjati, da je zakon podlaga n-ravnega reda v tem oziru in sicer monogamski in nerazdružljivi zakon. Treba je nastopati proti zmotni trditvi, da katoliška Cerkev nima zmisla ali celo obsoja erotično stran v zakonskem življenju; cerkev le povdarja zvestobo in zmernost, katera zakonsko življenje oplemenituje. Govornik se peča nato z naraščajočimi ločitvami zakona, zlasti pa s pojavom pojemanja števila otrok. Tu treba naglas povedati, da ima Cerkev s svojim nazorom, da je ploditev prvi in najvažnejši namen zakona, za seboj jasno pamet in naravo. To je življenjski zakon narodov in celega človeštva! Govornik kaže na socialistične in neomalthusianske nazore, ki pospešujejo ta žalostni pojav. Francoska izgublja vsako leto eno bitko v miru! Res je, da zahteva zakon v tem oziru časih velike žrtve, toda cerkev tu ne odneha in ne more odnehati. Iz otrok pride blagoslov za rodbino, za kulturo, za celo človeštvo! In še nekaj: Kjer oče in mati vidita v otroku le breme, tudi tisti malo otrok, ki jih imata, ne bo sta tako globoko ljubila, kakor drugi stariši, ki vidijo v vsakem otroku dar božji in novo jamstvo medsebojne zveste ljubezni! Če pa veliko število otrok pomnožuje skrb za gmotno eksistenco, pa obenem vzbujajo v boju moči, ki so za napredek družbe potrebne, vzbudi podjetnost, stvarja značaje, stvarja delavnih moči! Ideal kulture ni leno blagostanje, marveč delavnost, ki nikoli ne miruje! Glede nenravnega literature pravi govornik, da se mora svoboda umetnosti, če treba, umakniti svetosti n-ravnega zakona. Govornik opo-

zarja tudi na to, kako je s strahom pred otrokom in pred zakonom v zvezi naraščajoči luksuz; priporoča zlasti ženstvu, da se ne udaja preveč razkošni modi, ki ni niti estetična; kako so na primer bogate Indijčanke lepše in finejše napravljene kakor naše dame v svoji ekstravagančni šari.

Prekrasna Mausbachova izvajanja ob priliki obširnejše priobčimo.

Katoliški učitelji.

Katoliška učiteljska zveza v Nemčiji šteje 6000 članov.

Notranje preseljevanje ljudstva. Mladinska organizacija.

O tem zelo važnem predmetu je govoril delavski tajnik Giesberts. Za danes samo glavne misli:

Izseljevanje v tujino se je v Nemčiji zelo omejilo, leta 1883. je bilo 221 tisoč izseljencev, leta 1908 samo še 20 tisoč. Raste pa vsled naraščanja trgovine, prometa in industrije notranje preseljevanje iz dežele v mesta, iz mest v mesta, iz mesta na deželo. Leta 1870. je kmečko prebivalstvo znašalo 50 odstotkov, danes samo še 30 odstotkov. Mnoge kmečke občine so se čisto pome-stile. Od 11.792.000 ljudi, ki žive v nemških velikih mestih, se je v dotičnih mestih samih rodilo 4.999.000, priselilo pa 6.476.000, inozemcev 516.000. To je gotovo opasno, ker tisti, ki stalno žive na kmetih, navadno verske in domovinske ideale ohranijo, tisti pa, ki se vedno preseljujejo, potrebujejo veliko izobrazbe, da se ne izneverijo. Kaj storiti? Prvič treba, da doma organizirajo oskrbo za tiste, ki se bodo po vsej priliki preselili. **Najvažnejša je mladinska društvena vzgoja.** Govornik se z načinom mladinske organizacije podrobno peča. O istem predmetu je govoril učitelj Langenberg. Priporoča **telovadbo tudi na kmetih**, igre, šport, izlete, nadalje **kurze za rekrute**. Ustvariti pa treba tudi **dekliško organizacijo!** Obširneje bomo o tem še poročali.

Abstinenca.

»Katholische Kreuzbündnis«, organizacija abstinentov, šteje 40.000 odraslih članov in 75.000 otrok.

Akademski abstinentovska zveza ima 16 podružnic.

Katoliška rokodelska društva.

Katoliških rokodelskih društev je 12.000, hospicev za prehrano, domovanje in varstvo 450. Samo lansko leto se je vršilo **49.500 shodov!** Hranilnice rokodelskih društev izkazujejo 8 milijonov mark, 90 do 95 odstotkov članov rokodelskih društev je strokovno organiziranih. V rokodelskih domovih prebiva stalno 8000 mladeničev.

Sklepi nemškega katoliškega shoda.

Izmed sklepov nemškega katoliškega shoda navajamo danes nakratko le najvažnejše.

Glede Svetega Očeta izreka katoliški shod željo, da bi kot glavar katoliške Cerkev užival popolno in dejansko svobodo v izvrševanju njegove najvišje pastirske oblasti, ki je neobhoden pogoj za prostost in neodvisnost Cerkev.

Glede jezuitov zahteva katoliški shod, da se izjemna krivična postava od 4. julija 1872. odpravi.

Katoliški shod nujno pozivlja, da se mladinska organizacija na verski podlagi v mestih in na deželi goji čim najintenzivnejše.

Glede šole poudarja katoliški shod, da verski poduk pripada izključno le cerkvi, želi, da se učiteljstvo čim tesneje organizira in pozivlja katoličane, da pristopijo društvu v obrambo krščanske šole in vzgoje.

Katoliško časopisje.

Glede tega je katoliški shod sklenil:

1. Katoličani naj katoliško časopisje podpirajo s sod. lovanjem, zlasti pa z noticami, ki se tičejo gospodarskega življenja.
2. Vsaka katoliška rodbina imej katoliški časopis in naj zanj agitira.
3. Katoličani naj ne naračajo, pa tudi ne berejo in na kakršenkoli drugi način ne podpirajo liberalnega časopisja, pa tudi ne brezbarvnega.
4. V vseh društvih in na vseh shodih se ima poudarjati važnost časopisja in dolžnost je podpirati.

Štajerske novice.

Š **Velik mladeniški tabor za Posavje** se vrši v nedeljo, dne 1. septembra na Vidmu. Cerkevno opravilo se začne ob pol 11. uri, po dohodu vlaka iz Zidanege mesta. Takoj po cerkvenem opravilu zborovanje na prostem pred župniščem. Posavski mladeniči, udeležite se tega zborovanja v obilnem številu, da tudi vi proslavite 50letnico Slomškove smrti.

Š **Občinske volitve.** V št. Petru v Savinjski dolini je pri občinskih volit-

vah zmagala S. K. Z. — Pri občinskih volitvah v Veličanih je zmagala S. K. Z. v tretjem razredu, prvi in drugi razred imajo liberalci.

Š **Za župana je izvoljen** v občini Korkarje pri Gornjem gradu g. Jakob Melave, p. d. Venišnek.

Š **Celjske novice.** V o d o v o d so pričeli graditi na Bregu pri Celju. — Prememba posesti. Herzmannovo hišo na Bregu pri Celju, dozda nemško posest, je kupil Slovenec šimenc, krtačar v Celju. — Vojaštvo v Celju. Te dni je bilo v Celju vse polno vojaštva. V ponedeljek popoldne so prišli od Konjic bosanci, belgijci in razni drugi oddelki. Dne 13. t. m. jutraj so šli naprej proti Zalcu in Vranskemu. Med potjo so se vršile polkovne vaje. Na Vranskem so v torek večer prenočili in v sredo nadaljevali vaje čez Trojano proti Ljubljani, odkoder pojdejo na Kras, kjer se vršijo brigadne vaje. V sredo, 14. t. m., pa je došel iz Gradca v Celje 7. koroški polk, ki je ostal v Celju čez praznik, v petek, 16. t. m., jutraj pa je odšel naprej. — Potreba podružnice kmetijske družbe v celjski okolici. Zadnja gorska vas ima na Štajerskem že podružnico štajerske kmetijske družbe, le več tisoč duš broječe kmečko prebivalstvo celjske okolice ni te dobrote deležno. Pa zakaj? Ker je osrednji odbor štajerske kmetijske družbe napram spodnještajski nemškutariji še vedno preveč zanesljiv. V Celju obstoja nemška podružnica štajerske kmetijske družbe, ki ima menda celih, beri in piši, dvanajst članov, — samih meščanov seveda. Podružnica že leta in leta nič ne dela. Slovenskim kmetom in drugim, ki bi radi pristopili, niti ne odgovarja, ker se boji poslovenjenja. In osrednji odbor navzlic pritožbam ničesar ne stori, ustanovitve nove podružnice za celjsko okolico pa bi Slovenci najbrže tudi ne dosegli. To je prava nemškutarska nemarščina in pristna kitajska zaostalost. Ker nemškutarji ničesar ne delajo in tudi ničesar delati nočejo, se naj Slovencem tudi ne da prilike za delo. — Umrli je na Bregu pri Celju zasebnik Luka Lebič v 95. letu starosti. — Obsojen je bil zaradi konkurza pri celjskem okr. sodišču bivši trgovec v Laškem trgu Viljem Grossnig na tri dni strogega zaporu. — Ma za a. Na Zgornji Hudinji v celjski okolici se je pečal gostač Franc Hrovat z mazaškim zdravljenjem. Prodajal je svojim pacientom za drag denar ničvredne tinkture. Za obisk bolnika pa je računal 8 do 10 K. Obiskoval je samo take, za katere je vedel, da bodo plačali. Te dni pa ga je izdal nek njegov zdravljeneč, kateri je moral iskati zdravniško pomoč. Uvedli so proti mazaškemu zdravniku sodnijsko preiskavo. — Ponesrečen vojak bosanskega polka. Na svojem pohodu skozi Celje je prenočevalo velik del vojaštva bosansko-hercegovinskega polka v Levcu pri Celju po raznih podih. Korporal Ponjevič Murat je hotel proti 12. uri po noči zapustiti pod, na katerem je prenočeval. Ko je lezel na tla, je tako nesrečno padel na ročico nekega spodaj stoječega voza, da si je polomil več reber. Spraviti so ga morali v celjsko vojaško bolnišnico. — Ponarejeni petkronski novci. Te dni se je potepal po Gaberju pri Celju nek delavskemu stanu pripadajoč mož, kateri je navedel svoje ime Vid Gračner. Prišel je v trgovino Franca Vengušta in hotel tam menjati petkronski novci. Vengušt pa je denar takoj spoznal kot ponarejen in se je branil izplačati. Nato se je mož podal k branjevki Marjeti Hočnik ter tam zmenjal denar. Najbrže je neznanec član kakšne družbe ponarejevalcev denarja. Falzifikat je napravljen iz cina in svinca ter lažji od pravega petkronskega novca. Neznancu se je posrečilo, še predno so ga orožniki izsledili, pobegniti.

Š **Mariborske novice.** Imenovanja v mariborski kadetnici. Dne 18. avgusta t. l. bo imenovanih 21 gojencev mariborske kadetnice praporščakov, med temi štirje Slovenci, in sicer gg.: Dragotin Kocmut iz št. Jurja ob Ščavnici k. c. kr. domobranskemu pešpolku št. 37 v Dubrovnik; Anton Kolkaj in Josip Kos iz Ljubljane k. c. kr. lovskemu bataljonu št. 7 v Kanal in g. Karl Marčič iz Litije k. c. kr. domobranskemu pešpolku št. 8 v Prago. — Porotno sodišče v Mariboru. Za tretje porotno zasedanje pri mariborskem okrožnem sodišču je za predsednika porotnega sodišča poklican dvorni svetnik in predstojnik okrožnega sodišča v Mariboru Ljudevit Perko, kot namestniki pa deželnosodni nadsvetniki dr. Franc Voušek, dr. Jos. Fraidl in Anton Morocutti. — Zrakoplovni plet v Mariboru so se vršili na praznik, 15. t. m., jutraj. Pri poletih je bilo navzočega mnogo mariborskega in drugega občinstva. — Tepež med delavci. V Meliskem vrhu pri Mariboru je nastal v neki gostilni med delavci prepri in tepež, pri katerem je Jakob Vogrin zidarskega pomočnika M. Lukasa po celem životu zrezal z nožem tako, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. — N a p a d. Peter Jagečič, krojaški pomočnik v Mariboru, je šel v nedeljo zvečer po cesti v Pobrežju domov. Med potjo ga je nek neznan fant baje kar brez vzroka napadel in ga z nožem zabodel v roko. Jagečič je moral v bolnišnici iskati pomoči. — A f e r a Kohberger. Kakor smo svoječasnoročali, so orožniki aretirali Antona Kohbergerja, posestnika v Kamniški grabi, njegovo ženo, njegovo rejenko Ano Kovač, ljubimko domobranskega vojaka Franca Rožiča, s katerim je imela več nezakonskih otrok, ter hlapca Vertiča, ker so bili osumljeni, da so zastupili omenjenega vojaka. Preiskava pa ni mogla dognati, da bi bili osumljeni posredni ali neposredni krivci ter so bili te dni vsi izpuščeni iz zaporov. Osumljenci so se izgovarjali, da je Rožič zavzval že prej strup z namenom, da bi se znebil vojaške službe, kar je najbrže tudi tokrat storil. — U b o j. V eni zadnjih noči je nastal v Pobrežju pri Mariboru med hlapci posestnika Jožefa Nendla in posestnice Marije Hefer tepež. Hlapec zadnje imenovane posestnice, Šober, je v temi počakal na hlapce Nendla, ko so ti prišli od večerje, ter je začel neusmiljeno z ročico udrihati po njih, posebno po glavi Jožefa Frangeža, kateremu je prebil na glavi črepinjo in se je ta nezavesten zgrudil na tla. Tudi dva druga hlapca sta dobila več ali manj poškodb. Šele orožniki iz Studencev, katere so hitro poklicali na pomoč, so naredili mir. Jožefa Frangeža so prepeljali v bolnišnico, kjer je čez nekaj časa pozneje umrl, ne da bi bil prišel k zavesti. Zločinca so odgnali v zapor.

Š **Požar.** V Runčah pri Ormožu je zgorelo posestniku Janezu Kumerju dvoje kletarskih poslopj in škedeni. Zgorelo je tudi veliko sena, slame in desek. Škoda je velika ter le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Š **Iz šolske službe.** Na petrazredni ljudski šoli na Črešnjevcu (drugi plačilni razred) je razpisano učno mesto. Prošnje do 15. septembra na krajni šolski svet.

Š **Nevaren berač.** Celje. Orožnik Ritonja je te dni na Savi pri Celju zasačil pri beračenju berača Križaneca, ki je znan kot zelo usiljiv, nadležen in nasilen človek. Ko je orožnik od njega zahteval, da naj se izkaže, ni hotel ničesar izpovedati in se je vrgel na tla, se delal gluhonemega in le s težavo so ga morali spraviti dalje. Ko ga je orožnik gnal proti mestu, je takoj pozabil, da je gluhonem. Začel je orožnika obkledati s psokami ter skušal uteči. Name-raval je orožnika udariti s palico in ko mu jo je poslednji izvil iz rok, je pobral na cesti kamen in ga hotel vreči v orožnika. Ko mu tudi to ni nič pomagalo, se je vrgel na tla v blato in se začel valjati po njem v veliko veselje in smeh pričujočih. S pomočjo drugih so ga potem spravili k okrožni sodnji v mesto.

Š **Otrok utonil.** Št. Peter v Savinjski dolini. Posestnica Frančiška Kožuh je šla te dni delat na polje. Doma je pustila svojega triletnega sinčka in 2-letno hčerko Marijo. Komaj je odšla od doma, je že lezla za njo Marija. Otrok je šel za materjo po brvi čez potok, padel v vodo in utonil. Učitelj Petrak je potegnil mrtvega otroka iz vode.

Š **K slučaj Farendla v Gradcu.** Proti kavciji 30.000 kron so izpustili iz zaporu Farendlovega poslovdjo Franca Binderja in Farendlovega sina Franca. Za Franca Farendlo je kavcija 20 tisoč kron, za poslovdjo Binderja pa 10.000 kron.

Š **Nesreča.** V tovarni v Loki pri Zidanem mostu je prišel delavec Mihael Hernavs z levo roko v žago. Prste mu je skoro popolnoma zmečkalo in odžagalo.

Š **Zaprli** so v Gradcu zaradi raznih tatvin 24letno dekle Frančiško Golob.

Š **Iz Trbovelj** se je preselil občinski zdravnik g. dr. Branko Žižek kot okr. zdravnik v Idrijo. Mesto občinskega zdravnika v Trbovljah je razpisano. Prošnje je vložiti do 11. septembra t. l.

Š **Samoumor.** Vojnik. Obesil se je hlapec gostilničarja Vengušta na Le-bečni. Pred nekaj leti pa je umrla na-gle smrti vsled preobilo zavžitega žga-nja dekla istega gospodarja.

Š **Ubil** se je v Vitanju 15letni An-ton Horvat, p. d. Planškov. Šel je v gozd in ni hotel počakati starejšega brata, da bi bil prišel za njim. Pelja je sam voz stelje. Voz pa se je prevrnil na njega ter ga tako stisnil, da je bil ni mestu mrtev.

Š **Smrtna kosa.** Umrli je v Gaberčal pri Sv. Križu tik Slatine posestnik Mar-tin Drofenik. — V Petrovčah je umrl

boru je nastal v neki gostilni med delavci prepri in tepež, pri katerem je Jakob Vogrin zidarskega pomočnika M. Lukasa po celem životu zrezal z nožem tako, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. — N a p a d. Peter Jagečič, krojaški pomočnik v Mariboru, je šel v nedeljo zvečer po cesti v Pobrežju domov. Med potjo ga je nek neznan fant baje kar brez vzroka napadel in ga z nožem zabodel v roko. Jagečič je moral v bolnišnici iskati pomoči. — A f e r a Kohberger. Kakor smo svoječasnoročali, so orožniki aretirali Antona Kohbergerja, posestnika v Kamniški grabi, njegovo ženo, njegovo rejenko Ano Kovač, ljubimko domobranskega vojaka Franca Rožiča, s katerim je imela več nezakonskih otrok, ter hlapca Vertiča, ker so bili osumljeni, da so zastupili omenjenega vojaka. Preiskava pa ni mogla dognati, da bi bili osumljeni posredni ali neposredni krivci ter so bili te dni vsi izpuščeni iz zaporov. Osumljenci so se izgovarjali, da je Rožič zavzval že prej strup z namenom, da bi se znebil vojaške službe, kar je najbrže tudi tokrat storil. — U b o j. V eni zadnjih noči je nastal v Pobrežju pri Mariboru med hlapci posestnika Jožefa Nendla in posestnice Marije Hefer tepež. Hlapec zadnje imenovane posestnice, Šober, je v temi počakal na hlapce Nendla, ko so ti prišli od večerje, ter je začel neusmiljeno z ročico udrihati po njih, posebno po glavi Jožefa Frangeža, kateremu je prebil na glavi črepinjo in se je ta nezavesten zgrudil na tla. Tudi dva druga hlapca sta dobila več ali manj poškodb. Šele orožniki iz Studencev, katere so hitro poklicali na pomoč, so naredili mir. Jožefa Frangeža so prepeljali v bolnišnico, kjer je čez nekaj časa pozneje umrl, ne da bi bil prišel k zavesti. Zločinca so odgnali v zapor.

Š **Požar.** V Runčah pri Ormožu je zgorelo posestniku Janezu Kumerju dvoje kletarskih poslopj in škedeni. Zgorelo je tudi veliko sena, slame in desek. Škoda je velika ter le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Š **Iz šolske službe.** Na petrazredni ljudski šoli na Črešnjevcu (drugi plačilni razred) je razpisano učno mesto. Prošnje do 15. septembra na krajni šolski svet.

Š **Nevaren berač.** Celje. Orožnik Ritonja je te dni na Savi pri Celju zasačil pri beračenju berača Križaneca, ki je znan kot zelo usiljiv, nadležen in nasilen človek. Ko je orožnik od njega zahteval, da naj se izkaže, ni hotel ničesar izpovedati in se je vrgel na tla, se delal gluhonemega in le s težavo so ga morali spraviti dalje. Ko ga je orožnik gnal proti mestu, je takoj pozabil, da je gluhonem. Začel je orožnika obkledati s psokami ter skušal uteči. Name-raval je orožnika udariti s palico in ko mu jo je poslednji izvil iz rok, je pobral na cesti kamen in ga hotel vreči v orožnika. Ko mu tudi to ni nič pomagalo, se je vrgel na tla v blato in se začel valjati po njem v veliko veselje in smeh pričujočih. S pomočjo drugih so ga potem spravili k okrožni sodnji v mesto.

Š **Otrok utonil.** Št. Peter v Savinjski dolini. Posestnica Frančiška Kožuh je šla te dni delat na polje. Doma je pustila svojega triletnega sinčka in 2-letno hčerko Marijo. Komaj je odšla od doma, je že lezla za njo Marija. Otrok je šel za materjo po brvi čez potok, padel v vodo in utonil. Učitelj Petrak je potegnil mrtvega otroka iz vode.

Š **K slučaj Farendla v Gradcu.** Proti kavciji 30.000 kron so izpustili iz zaporu Farendlovega poslovdjo Franca Binderja in Farendlovega sina Franca. Za Franca Farendlo je kavcija 20 tisoč kron, za poslovdjo Binderja pa 10.000 kron.

Š **Nesreča.** V tovarni v Loki pri Zidanem mostu je prišel delavec Mihael Hernavs z levo roko v žago. Prste mu je skoro popolnoma zmečkalo in odžagalo.

Š **Zaprli** so v Gradcu zaradi raznih tatvin 24letno dekle Frančiško Golob.

Š **Iz Trbovelj** se je preselil občinski zdravnik g. dr. Branko Žižek kot okr. zdravnik v Idrijo. Mesto občinskega zdravnika v Trbovljah je razpisano. Prošnje je vložiti do 11. septembra t. l.

Š **Samoumor.** Vojnik. Obesil se je hlapec gostilničarja Vengušta na Le-bečni. Pred nekaj leti pa je umrla na-gle smrti vsled preobilo zavžitega žga-nja dekla istega gospodarja.

Š **Ubil** se je v Vitanju 15letni An-ton Horvat, p. d. Planškov. Šel je v gozd in ni hotel počakati starejšega brata, da bi bil prišel za njim. Pelja je sam voz stelje. Voz pa se je prevrnil na njega ter ga tako stisnil, da je bil ni mestu mrtev.

Š **Smrtna kosa.** Umrli je v Gaberčal pri Sv. Križu tik Slatine posestnik Mar-tin Drofenik. — V Petrovčah je umrl

posestnica Neža Aristovnik. — V St. Jurju ob Taboru je umrla hčerka vrle Markošekove hiše, Marica. — Na Vranskem je umrl posestnik Gregor Karo, star 82 let. — V Gradcu je umrl profesor v pokoju Alojz Kovačič, star 67 let. — V Rogatcu je umrla žena rudniškega ravnatelja Elizabeta Pogatschnig v 68. letu starosti.

š Poročil se je v Solčavi g. Anton Krolnik, c. kr. poštar v Šmarju, z gđ. Pavlino Germel, c. kr. poštno aspirantino v Radmirju, iz vrle rodbine Šturmove v Solčavi.

š Nečloveška mati. Iz Teharja pri Celju. V nekem grmu blizu Teharja so našli dve popolnoma onemogli deklici, ki sta bili skoro do kože posušeni in imeli na sebi že čisto raztrgano obleko. Spoznali so ju kot hčerki kočarice Jožefe Volšek iz Vrhov pri Teharjih. Otroka sta pravila, da sta pobegnili od domače hiše, ker je mati ž njima zelo surovo ravnala. Pravila sta, da ju je mati dostikrat tako pretepala, da jima je tekla kri iz ust in nosa. Dostikrat je rabila mati za tepež tudi poleno. Razven tega pa jima mati dostikrat tudi ni dala nič za jesti. Otroka, ki sta bila že od 3. t. m. od doma, sta rekla, da raje umrjeta, kakor pa da bi se morala vrniti domov. Nečloveško mater so naznanili orožnikom.

Koroške novice.

k Poizkusna mobilizacija ob koroški meji. V zilijski dolini je bil za poizkušnjo mobiliziran 1. bataljon 4. domobranskega polka. Vaje se je udeležila delno tudi mejna straža in orožniki. Mobilizaciji je sledila dvadnevna vaja ob meji, ki sta jo nadzorovala nadvojvoda Friderik, zborni poveljnik baron Leithner in več višjih častnikov. Nadvojvoda Friderik se 26. t. m. še enkrat pripelje v Mauthen, da nadzira kot višji poveljnik deželno brambo.

Primorske vesti.

p Za župana v Šempasu je izvoljen g. Josip Hvala.

p Radi protinaravne nenravnosti so v Vel. Dolu na Krasu aretirali dne 14. t. m. 30letnega Alojzija Rebulo, ki je znan pohajčač in že izgnan iz več občin. Zapeljal je tudi tri fante, ki so tudi aretirani.

p Slovenci ponesrečeni na Nemškem. Goriški »Novi Čas« poroča, da je v Bochumu ponesrečilo tudi devet Slovencev.

Sokolska slavnost na Bledu.

Bled, 17. avgusta 1912.

Pretekli četrtek se je vršil tu sokolski zlet. Sokoli so bili usiljeni gostje, to so lahko na Bledu videli pri vsakem koraku. V celi občini ni bilo deset z a s t a v. Jako smešen vtisek je napravil pred slavnostjo »Slovenski Narod«, ki je blejski politični sokolski zlet primerjal z vsesokolsko slavnostjo v Prahi. Taki slovenski sokoli, ki so n. pr. zadnjič prevz. knezoškofa, ko se je peljal skozi Trebnje, pozdravili s svoje slavnosti z divjim rjovenjem in psovskami, so pač zelo oddaljeni od tega, da bi se vpoštevali kot nestranskarška telovadna organizacija. Zato so blejski sokolski zlet odločno odklanjali in Sokole sprejeli kot neljube goste. V tem tiči velika blamaža za Sokole, ki je pa pošteno zaslužena.

Sprejem so napravili pred »Blejskim Domom« ter so s tem računali na to, da jih tu mora pozdraviti blejski župan. Občinski odbor pa je na vabilo, naj Sokole pozdravi občina po svojem županu, sklenil, da preide preko te točke na dnevni red. Bila pa je tudi precejšnja predrznost vabiti, naj občinski odbor pozdravlja one, ki so pri občinskih volitvah bili v prvih vrstah tiste grde liberalne agitacije, ki se je proti poštenim možem borila z vsemi sredstvi. Prav je torej bilo, da so preoblečeni liberalni agitatorji pri pozdravu namesto občinskega odbora videli kot znak propadajoče svoje stvari dolgočasnega političnega penzjonista dr. Ferjančiča in še par takih zastarelih kapacitet. Sokolov je bilo v sprevedu vsled široke razdelitve čet videti precej in ker so Tržičani privedli poseben vlak. Z ljubljanskim in tržaškim vlakom pa je prišlo mnogo takega občinstva, ki ob takih prilikah izrabi nizke cene posebnih vlakov. Med ljubljancami smo tako videli take, ki so takoj na po-

stajali pokazali Sokolom hrbet in poleteli sami na otok in v Vintgar, med Tržičani je pa toliko oseb žvrgolelo laško, da bi poročevalec »Edinosti« imel priliko pisati pikre opazke o Babilonu na sokolskih zletih. Zvonček na blejskem otoku je pel skoro neprestano cel dan... Po jezeru se je vozilo le malo Sokolov, večinoma Tržičanov, ki so sami kaj krepko veslali. Nekaj ljubljanskih Sokolov je tudi poizkusilo z veslanjem, pa ni šlo, pomagati so jim morali domačini. Telovadba je bila dobro obiskana, kakor bi bila vsaka druga prireditev. Radovednežev je vedno dosti. To pa za Bled nič ne pomenja in ne odvaža onega, kar take priredbe sredi sezone napravijo poznejše škode.

Vrišč je bil celo noč. Ob pol 3. uri zjutraj je še godba delala nemir. Kake koristi ima tak šunder za zdravilišče in moderno letovišče, to se kaže že pozneje. Povsod na svetu se v modernih letoviščih v sezoni ogibljejo takega šundera, tudi drugi Slovani pazijo na to, da svojih letovišč v sezoni s takimi priredbami ne oškodujejo, celo iz nemških letovišč se o takih priredbah v sezoni ne čuje — slovenski liberalci je, ki mora vedno pokazati, da je najbolj omejen na svetu.

Dnevne novice.

+ Katoliška mladeniška organizacija. Francoska katoliška telovadna društva so imela svoj shod v Vannesu. Shoda se je udeležilo do 6000 mladeničev. Prav kakor pri nas, so bili tudi na Francoskem katoličani prisiljeni, da so ustanovili svoja telovadna društva proti liberalnim. Kakor poročajo francoski listi, je bil omenjeni shod veličastna manifestacija vernega francoskega naroda. Lepo uspelega shoda se je udeležilo tudi nekoliko škofov. — Tudi v Alzaciji in Lotaringiji so mnogoštevilna društva katoliških telovadcev. — Nemški katoliški listi delajo veliko propagando za razširjenje katoliških telovadnih društev preko vse Nemčije. — Res da stopa v Slovincih že lepa armada za orlovskim praporom, ali še bolj morajo delati na to, da se organizacija Orla razširi do zadnje gorske vasice. In hoc signo vinces!

+ Sankcioniran deželnozborski sklep. Cesar je sankcioniral v seji kranjskega deželnega zbora dne 25. januarja 1912 sprejeti sklep, da se davčna občina Sela pri Šumbrgu v političnem okraju Novo mesto izločijo iz krajevne občine Dobrnič s vasjo Babino goro, ki pripada davčni občini Knežja vas ter konstituirajo kot samostojna občina Sela.

+ Sokoli in naše ljudstvo. Liberalni listi in nekateri solzislavi se še vedno ne morejo pomiriti zavoljo stališča našega lista, ki ga je zavzel glede izleta Sokola na Bled. Mi enkrat za vselej in vsem javno povemo, da smo proti vsakemu sokolskemu izletu, pa ne morda iz tistega vzroka, iz katerega je naš dopisnik z Bleda odsvetoval izlet v naša letovišča, ampak iz našega načelnega stališča. Slovenski Sokoli so na Slovenskem agitatorji in raznašalci liberalne misli in liberalne politike, naj so že v uniformi ali brez nje. Izleti sokolov niso ničesar drugega kakor agitacija za liberalno stranko, katero hočejo potom sokolstva zopet med ljudstvom do kredita pripraviti. Vsi liberalci niso Sokoli, to je pa gotovo, da so vsi Sokoli liberalci. Svoje dni so spremljali liberalne politike po shodih in so tam pomagali slovensko ljudstvo napadati. In zadnji zaupni shod liberalne stranke je proglasil Sokola za naravnost najvažnejšo organizacijo liberalne stranke. Vprašajte samo naše ljudi na deželi, ti vam bodo že povedali, kaj so Sokoli. Kjer je kakšna demonstracija proti našim organizacijam, tam so povsod Sokoli zraven. Pri nas nastopajo Sokoli vedno kot neka »protiklerikalna« bojna četa in v sokolskem imenu se bore proti načelom S. L. S. Pa ne samo to. Sokoli so naravnost proticerkvena organizacija. Sokoli sami so naglašali ob priliki izleta v Kamnik, da je namen Sokola »razcerkvenjenje« našega naroda. Dokler bodo stali slovenski Sokoli na teh načelih, si bomo šteli v dolžnost, tako organizacijo in njene izlete pobijati. Kaj pa naša vlada, naši ministri, blejski Čehi in nazadnje tudi dr. Rybář o

Sokolih sodijo, je za nas čisto postranska stvar, za nas je merodajno to, za kar so se Sokoli sami proglasili in za kar jih naše ljudstvo ima. To so naša načela in teh se bomo vedno držali, dokler bomo še možje in pristaši S. L. S. Tista korajža, liberalna ošabnost in »schneide«, s katerimi hočejo Sokoli naše ljudstvo deloma očarati, deloma pa v kozji rog ugnati, pa na naše katoliško ljudstvo ne bo prav nič vplivalo. V boju s sokolstvom smo osnovali v par letih krasno mladeniško organizacijo, Orla, ki prepleta že celo našo domovino, v njem se goji tudi načelna izobrazba, z njim je naše slovensko ljudstvo že tako zrastle, da se napihne nim besedam raznih sokolskih starost, ki sanjajo o nekakih »zmagah« slovenskega sokolstva na naših tleh, le iz srca smejemo. Ti različni sokolski poizkusi so za nas le vzpodbuda, da bomo gibanje Orla še bolj pospeševali in ga res v zadnji hribovski vasi v življenje poklicali. **Le naj bo boj, v boju smo trpeli, v boju zmagali, v boju bomo napredovali! Bog varuj, da bi kdaj boj med nami ponehal!** Poznamo liberalno taktiko. Kakor s Ciril-Metodovo družbo, tako hočejo zdaj s pomočjo Sokola pod narodno krinko poizkusiti, ne bi se dal liberalizem zopet kako vtihotapiti. Ampak mi stojimo vedno na straži, vsak tak poskus, naj bo v tem ali onem imenu, bomo takoj odbili in javnost alarmirali. Kdor je proti nam, naj se še tako hinavsko pretvarja, ta ne sme od naše strani računati na nič drugega kakor na brezobziren boj. To si naj Sokoli zapomnijo.

— Nova neodvisna cerkev med ameriškim Slovenci. Po poročilu »Amerikanskega Slovenca«, št. 35, snuje bivši župnik v Podkrajju, znani Jakob Kalan novo neodvisno cerkev. Jakob Kalan je bil do zadnje Velike noči župnik v Podkrajju. Ker se je pa ondotno ljudstvo zaradi njegovih liberalnih načel in drugih duhovnika nečastnih afer skandaliziralo, je bil primoran knezoškofijski ordinarijat vmes poseči. Jakob Kalan je prišel na ta način v spor s cerkveno oblastjo; namesto da bi poslušal glas cerkvene oblasti in bi še nadalje ostal v Podkrajju, je kar enkrat zapustil župnijo in šel v Ameriko. Tam ga je slovenska duhovščina zelo gostoljubno sprejela in mu pomagala do župnije med Slovenci v Waukeganu. Toda tekom nekaj mesecev je prišel zopet v spor s čikaškim nadškofom, ki se je končal tako, da je prišel na Kalanovo mesto drug župnik, Kalan pa bil suspendiran. Kljub temu Kalan mašuje, pridiguje in zakramente deli; seveda po večini njegova cerkvena opravila neveljavna. Iz župnišča ga je morala iztirati policija. Ker je pa del Slovencev z njim potegnili, je nastal v župniji cel razkol. Kalan misli sedaj osnovati novo neodvisno cerkev. Seveda je on sam iz katoliške cerkve izključen in vsi tisti, ki se udeležujejo njegovih spletk in prejemajo zakramente po njegovih rokah. Prej tako edino in v slogi živečo taro je Kalan popolnoma zmešal in zapeljal v razkol. Kaj bo nadalje iz tega nastalo, se seveda ne ve. Kalan je baje stopil v pogajanja z nekim neodvisnim škofom v Scrantonu zaradi ustanovitve nove fare in nove cerkve. Na dnu cele zadeve pa leži — ženska.

— Izpremembe v finančni službi. Novoimenovani davčni upravitelj Rajko Levstek je dodeljen kot uradni predstojnik davčnemu uradu v Kranjski gori in novoimenovani davčni official Ivan Tomec kot kontrolor k davčnemu uradu v Ilirski Bistrici. — Prestavljeni so: Fin. tajnik Karel Bihlmeier od davčnega referata v Kranju k finančnemu ravnateljstvu in finančni komisar dr. Robert Eržen od davčnega referata v Novem mestu kot davčni referent k okrajnemu glavarstvu v Kranju; davčna officiala Jožef Rotter iz Il. Bistrice k davčnemu referatu pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani in Karel Bezeg iz Kranjske gore kot kontrolor v Cerknico; davčni asistent Viktor Damjan od davčnega referata okrajnega glavarstva v Ljubljani k davčnemu uradu za mesto Ljubljano; davčni upravitelj Ignacij Perhace iz Metlike v davčni administraciji v Ljubljani in davčni asistent Lovro Novak od ljubljanske davčne

administracije k davčnemu referatu okrajnega glavarstva v Radovljici; evidenčna geometra I. razreda Ivan Pirc iz Litije v Črnomelji in Franc Omerzu iz Črnomlja v Litijo. — Višji davčni upravitelj Ivan Buchta v Kočevju je stalno vpokojen.

— Oder se podr. V Tomačevem pri stavbi Markonove hiše je bil oder tako slabo napravljen, da se je med tem, ko je nesla Uršula Mihelič v skafčku ometo, pod njo podr. Padla je na tla in si pri padcu zlomila levo nogo.

— Po nedolžnem jo je izkupil. V Zakojci, občina Cerkno, so se v neki gostilni fantje med sabo stekli. Med to rabuko je prišel tudi 16letni deček France Brelih v gostilno po tobak. Med tem ga je pa nekdo po levem očesu udaril in mu prizadejal težko poškodbo. Moral je v tukajšnji bolnici pomoči iskati.

— Umrl je 16. t. m. na Selu pri Mirni Anton Golob st., večletni ključar na Žunovcu, podružnici v Št. Rupertu. Vrlemu možu blag spomin!

— Nov poštni urad. Dne 20. avgusta 1912 se otvori na Lazah pri Rudolfovem, politični okraj Rudolfovo, nov poštni urad z uradnim imenom »Laze pri Rudolfovem«, ki se bode pečal s pisemsko in vozno pošto ter obenem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Ta novi poštni urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno enkratni, enovprežni poštni vožnji med Toplicami in Lazami pri Rudolfovem.

— Izgubila se je na dan Velikega Šmarna na Bledu velika črna torba za akte, v kateri so trgovski spisi, blagajniški ključ, poštnohраниlčni ček in dr. Pošte-nemu vrnilu dobra nagrada. Odda ali pošlje naj se č. župnemu uradu na Bledu.

— Zdravljenje z grozdem se je ravnokar pričelo v morskem kopališču Baški na istrskem otoku Krk. Več v današnjem oglasu.

— Deček utonil. Zakonska Franc in Marija Oblak v Puštalu sta s svojimi tremi otroci po vrtu pobirala sadje. Medtem je pa smuknil štiriletni sinček Bernard k potoku Poljanska Sora, ki je komaj 25 korakov oddaljena. Fant se je zvrnil iz višine dveh metrov v potok, v katerem je bilo komaj pol metra vode, ter je utonil. Zdravnik je našel, da je imel deček eno levo rebro zlomljeno in na levi strani glave rano z oteklino. Kakor se je dognalo, je zadobil deček te poškodbe pri padcu.

— Semeni za ječmen. Dne 22. avgusta 1912 bo v Miškovcu semenj za ječmen. Izpisek iz sejmške poslovnege reda je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Umrl je v Zagrebu Dragotin Butterweck, bivši vojaški sodnik in tajnik kralj, stola sedmorice v pokoju.

— Lovsko vodstvo grofa Attemsa v Lučah daje s tem na znanje, da se bode od 26. do 30. avgusta t. l. na sledečih solčavskih kakor lučkih planinah izvrševal lov na divje koze (Gamse): Bela, Konj, Deska, Korošica, Baba, Dedec, Ojstrica, Velki vrh, Dleskovec, Polšek. — P. n. hribolazci se s tem prosijo, da med zgoraj omenjenim časom opustijo obisk zgoraj navedenih planin. — Lovsko vodstvo grofa Attemsa, Luče, dne 15. avgusta 1912.

— Razmere železniških nadomestnih čuvajev. Razmere železniških nadomestnih čuvajev so, kakor izvemo iz proge Jesenice — Ljubljana, skrajno žalostne. Zadnja regulacija plač se je posebno za nadomestne čuvaje zelo slabo obnesla. Delati morajo 18 ur; plače pa dobe za to 2 K 40 vin. Toliko zasluži prožni delavec v desetih urah. Zraven tega pa mora nadomestni čuvaj še delati na progi, travo odstranjevati, tračnice v dobrem stanju ohranjevati in si službeno obleko sam kupovati. Da pa to sijajno službo do-seže, mora kandidat z dobrim uspehom posebno skušnjo napraviti. Ali ni za c. kr. državno železniško upravo sramota, da svoje uslužbenke tako plačuje, kakor bi jih slabše noben privatni podjetnik. Če zaspiš en vlak, kar pri 18urnem delu ni noben čudež, te čaka globa 2—6 K. Prezreti se ne sme, da mora čuvajski substitut velikokrat po 2 uri daleč v službo hoditi, kar pozimi ni šala. Če substitut v mescu vse šhte napravi, zasluži torej celih 72 kron. Koliko je to, posebno če ima človek družino, si lahko vsakdo sam predstavljaja, ni za živeti in ne za umreti. Zdaj bi le še radi vedeli, ali je povsod tako vpeljano, ali le pod sekcijsko Ljub-

Brezuspešno ga pode,

„Jelena“ varuha Schichtovih mil.

Kar 30 let obstoji in tako ponosno napreduje, mora biti dobro.

ljana I.? Ali je to g. nadinženir sam odredil ali na nalog direkcije? Zakaj se je nadalje toliko delavcev škartiralo? Zakaj se dopusta ne dovoli? Obratimo se tem potem do g. državnih poslancev S. L. S., da se o teh razmerah informirajo in store pri železniški upravi tozadevne korake, da se nam da saj tisto nazaj, kar smo prej imeli!

Telefonska in brzojavna poročila.

VISOKO CESARSKO PRIZNANJE.

Dunaj, 17. avgusta. Podelitev zlatega runa in osebne čestitke cesarjeve na zunanjega ministra grofa Berchtolda dokazujejo, da je bilo njegovo posredovanje med velesilami na ureditev razmer na Balkanu jako na mestu in politični akt prve vrste.

113. SMRTNA ŽRTEV NESREČE V BOCHUMSKEM RUDOKOPU.

Bochum, 17. avgusta. Umrli je zopet en ponorečen rudar. Nesreča v rudniku Lothringen je dozdaj zahtevala 113 smrtnih žrtev.

UMOR ALI UBOJ.

Trst, 17. avgusta. Neki Ermenegildo Macus je zabodel včeraj 22letnega delavca Viktorja Jamnika, da je kmalu izdihnil. Nato je brat umorjenega napadel Macusa in ga opasno ranil.

SAMOUMOR V TRSTU.

Trst, 17. avgusta. Tu se je zastupila zasebna uradnica Valerija Kovačič.

UPOR V RUSKI MORNARICI.

Petrograd, 17. avgusta. V ruski mornarici se je začelo nevarno gibanje. V Kronstadtu je uvedla vlada obredno stanje. Poveljnik mornarice v Črnem morju admiral Eberhard je odstavljen, ker ni imel o tem gibanju nobene slutnje.

POTRES V TURČIJI.

Carigrad, 17. avgusta. Zadnji potres je razdjal tudi otok Imbros. Potres je bil tako močan, da so vse vasi na otoku do tal porušene.

AFERA ROSENTHAL.

New York, 17. avgusta. Umor lastnika igralnice Rosenthala, ki ga ima newyorška policija na vesti, pride dne 3. decembra pred sodišče. Oblast je zaprla 18 nečloveških javnih hiš. Več tisoč deklet je brez strehe.

VELIKA DEDŠČINA.

New-York, 17. avgusta. Umorjeni lastnik igralnice, Herman Rosenthal, je zapustil 14 milijonov dolarjev. Podedovali bodo njegovo premoženje štirje sorodniki. Knjižgovez Ljudevit Rosenthal, ki se nahaja v ubožnici v München-Gladbachu, podeduje četrtino.

RUSKA KORUPCIJA.

Varšava, 17. avgusta. V blagajni ruskega konzistorija v Vilni je zasledila ruska oblast velik primanjkljaj, ki znaša 150.000 rubljev.

IZNAJIDITELJ VOLAPÜKA UMRL.

Konstanca, 17. avgusta. V Konstanci je umrl iznajditelj volapüka, prelat Martin Schleyer, star 81 let.

Ljubljanske novice.

Ij Cesarjev rojstni dan. Povodom jutrišnjega cesarjevega rojstnega dneva se vrši danes ob 8. uri zvečer mirozov godbe bosensko-hercegovskega polka št. 2, godbe pešpolka št. 27 in godbe 17. pešpolka. Odkorakale bodo godbe iz domobranske vojašnice po Poljanski cesti, Komenskijski ulici, Sodnijski ulici, Dunajski cesti, Franc Jožefovi cesti, Bleiweisovi cesti, Rimski cesti, Valvazorjevem trgu, Vegovi ulici, Kongresnem trgu, Franciškanskem mostu, Stritarjevi ulici, Pred Školijo preko Vodnikovog in cesarja Jožefovega trga po Streliški ulici, Kuhnovi cesti nazaj v vojašnico. Godba bo igrala po eno skladbo pred poslopjem deželne vlade, pred stanovanjem štacijskega poveljnika (Bleiweisova cesta 4), pred deželnim dvorcem, pred rotovžem in pred školjsko palačo. — Zjutraj bodo vojaki z ljubljanskega gradu s topovi ob pol 6. uri ustrelili 24 strelcov ter bodo godbe igrane po mestu budnico. Ob pol 8. uri zjutraj bo bral vojni kurat g. Maračič mašo na prostem na tivoljskem igrišču. Vojaštvo bo pod poveljstvom polkovnika Karola Webra, poveljnika 27. pešpolka, čakalo ob 7. uri 15 minut prihoda ekselence divizionarja podmaršala Kusmaneka, ki se bo po ogledu čet podal k šotoru, v katerem se bo brala maša. Med mašo bodo oddale pehotne čete tri generaldecharge, medtem ko bosta na Gradu postavljena vojaška topova oddala po vsaki generaldecharge 8 strelcov. Po maši bodo pred divizionarjem Kusmanekom defilirale sledeče čete: 27. pešpolk, 2. bosansko-hercegovski pešpolk, pehotni bataljon št. 1/17, 3/47, 1/87, lovski bataljon št. 21, artiljerijski polk št. 7 in 8 in huzarski polk št. 6. Po končani vojaški paradi se vrši v stolnici slovesna sv. maša, ki se je udeležijo višji častniki in uradniki. Ob neugodnem

vremenu odpade maša na prostem in se vrši ob 8. uri sv. maša v šentpeterski cerkvi, ki se je udeležijo vsi častniki in vojaški uradniki garnizije in došli zunanji čet. — Ob 1. uri popoldne imajo častniki v hotelu »Union« slavnostni diner, pri katerem bo igrala godba 27. pešpolka. Po toastu na cesarja, ki ga govori podmaršal Kusmanek, bodo oddali topovi na Gradu 24 strelcov.

Ij Vodstvo ljubljanske državne policije se poveri vladnemu svetniku g. Antonu Mahkovicu iz Trsta. Tako poročajo z Dunaja.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani se udeležijo blagoslovljenja novega »Društvenega doma« v Črnučah v nedeljo, 25. avgusta, z zastavo. Odhod z državnega kolodvora v Šiški ob 7. uri 27 minut zjutraj. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij V proslavo cesarjevega rojstnega dne priredi ljubljanska podružnica avstrijskega mornariškega društva v nedeljo, dne 18. avgusta, ob 8. uri zvečer v hotelu »Union« velik vojaški koncert, spojen s šampanjskim srečanjem. Vstopnina 1 K.

Ij Glavni dobiček efektne loterije »Slovenske Straže« je razstavljen v izložbi »Prve kranjske mizarске zadruge« (I. Černe, tapetnik) na Dunajski cesti v Ljubljani; na kar opozarjamo slavno občinstvo.

Ij Salezijanskemu oratoriju je povodom zleta na žalostno goro na Vnebovzetje stavbinska družba, ki pogloblje Ljubljano, dala brezplačno svoj parnik na razpolago. Plovbo je vodil osebno ljubeznjivi gospod nadinženir Karl Denecke.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri v nedeljo (cesarjev rojstni dan) se bo pri veliki sv. maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in hon. B. M. V. Op. 47., zl. Maks Filke. Gradual »Benedictus es Domine«, zl. Ant. Foerster. Pri ofertoriju: »Domine, salvum fac Imperatorem nostrum« in Te Deum. Op. 125., zl. Ant. Gruber.

Ij Ogenj v sušilnici. Sinoči se je unela v Zupančičevi prekalilnici na Poljanski cesti št. 64 mešnica, kar so domači še pravočasno opazili in z naglico ogenj pogasili. Zupančič ima škode okoli 400 K in je bil zavarovan.

Ij Prijet agent. Policija je aretovala 28letnega agenta Ivana Rapuška, kateri je jemal naročila za povečanje slik; denar, ki so ga mu stranke dale, je porabil, slik pa ni naročil. Izročili so ga sodišču.

Ij Mož v kijklji. Ko je danes ponoči stražnik vršil na Poljanski cesti svojo službo, je naletel na neko žensko, ki se je tako sumljivo vedla, da jo je ustavil in vprašal, kdo je. Ustavljena je začela jokati in praviti, da gre iskat svojega moža. Ker je bilo vse nekako sumljivo, jo je stražnik prijel strožje; nato mu je priznala, da ni ženska, marveč možki in sicer ubegli 35letni prisiljenec Jožef Lackner iz Koroškega, ki je včeraj zjutraj pobegnil od dela v Štepanji vasi, ukradel žensko obleko in podnevu prespal v Golovcu, ponoči prišel pa v mesto. »Žensko« je policija oddala nazaj v hišo pokore.

Ij Da ne bode vznemirjanja, ponovno opozarjamo občinstvo, da se bo de jutri povodom cesarjevega rojstnega streljalo zjutraj ob pol 6. uri, popoldne ob 1. uri, zvečer ob 8.

Dobro razložil.

Učitelj: »Tonček, zakaj pa pravimo vedno le materini jezik?«
Tonček: »Zato, ker oče le malo krat pride do besede.«

KORAK GROFA BERCHTOLDA. VISOKO ODLIKOVANJE NAŠEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Cesar je podelil v včerajšnji avdienci zunanjemu ministru grofu Berchtoldu red zlatega runa. Vlada je pristavil, da ministra zato tako odlikuje, ker odobrava njegovo politiko na Orientu. Avdiencia je trajala od tri četrt na 11. uro popoldne do 1. popoldne. Berchtold je vladarju obširno poročal o krvavih dogodkih v Kočani in o bombnem napadu na c. kr. avstrijski poštni urad v Solunu. Dejal je, da mora takih dogodkov biti konec, ker sedanji položaj lahko povzroči vojsko. Kiderlen-Wächter pozdravlja simpatično posredovanje Avstro-Ogrske, stališče zavzame čez nekaj dni. Berolinsko časopisje sodi, da hoče grof Berchtold resno mir na Balkanu. »Giornale d'Italia« tudi Berchtoldov nastop simpatično pozdravlja in upa, da ni izključeno, da dobé vodstvo v Turčiji pametnejši ljudje, kakor so bili tisti, ki so dozdaj Turčijo vodili. Ruski poslanik v Berlinu o posredovanju Avstro-Ogrske še ni oficijelno obveščen, a je izjavil, da »iniciative avstro-ogrške vlade Rusija ne bo nezaupljivo sprejela, kakor to trde francoski listi, ki izjavljajo, da si hoče Avstro-Ogrska pridobiti istočasno hvaležnost krščanskih balkanskih držav in obenem omejiti ruski vpliv na Balkanu.

ČEŠKA DEŽELNA POSLANKA GOSPA KUNETICKA NAMERAVA ODPSTOPITI.

V ženskih čeških društvih se trdi, da namerava novoizvoljena češka poslanka, pisateljica Kuneticka odstopiti, ker jo mla-

dočeški listi napadajo zaradi njenega govora na shodu narodnih socialistov.

Društva.

— Kat. slov. izobraževalno društvo v Šmartnem pri Litiji vabi k Slomškovi slavnosti, združeni s proslavo petletnice svoje ustanovitve ter obletnice otvoritve »Društvenega doma«. Vrši se slavnost dne 25. avgusta t. l. na vrtu ob »Društvenem domu«, v slučaju slabega vremena pa v društvenih prostorih. Popoldne bo po sv. maši s cerkvenim govorom obhod vseh društev v »Društveni dom«, kjer bo slavnostni nagovor. Popoldne se vrši po slovesnih litanijah ob pol 2. uri veselica s petjem, tamburanjem, šaljivimi prizori, deklamacijami, govorom, orodno telovadbo domačih Orlov in srečolovom. Za postrežbo in prodajo različnih predmetov v korist »Društvenemu domu« in »Slovenski Straži« bo vsestransko poskrbljeno. Petje in tamburanje vodi organist g. Rus, cerkveni govor govori g. Krhne. Vstopnina znaša 30 vinarjev. Predprodaja vstopnic pri g. E. Dočar v Šmartnem. Veselica obeta biti vsekako domača in živalna, obenem pa vsa prireditvev poučna. Zato vabimo vsa vrla soseda društva, vse okoličane in požrtvovalne domačine, da si privoščijo nekaj ur prijetnega in poštenega razvedrila.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 17. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	10.50
Pšenica za april 1913	11.85
Rž za oktober 1912	9.51
Oves za oktober 1912	9.91
Koruza za avgust 1912	9.49
Koruza za maj 1913	7.61

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Pan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vlaga v %
16	9. zveč.	739.2	15.7	sl. zah.	jasno	
17	7. zjutr.	40.5	11.5	brezvetr.	megla	0.0
	2. pop.	38.6	23.5	sl. vzh.	del. obl.	

Srednja včerajsnja temp. 16.6°, norm. 18.8°.

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporočila izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

CEFIRI

Kdor še ne ve,

brzoparilni kotel za živinsko krmo, pošlje »Slovenska Straža« v Ljubljani podučni popis takih kotlov popolnoma zastoj.

kako velike vrednosti je za vsakega, ki ima živino, temu pošlje »Slovenska Straža« v Ljubljani podučni popis takih kotlov popolnoma zastoj.

Lično izdelana **enonadstropna hiša**

z velikim vrtom v Št. Peterskem predmestju v Ljubljani se pod zelo ugodnimi denarnimi pogoji **proda**. Pojasnila v posredovalni pisarni **Peter Matelič, Ljubljana, škofja ul. 10. Telefon 155.**

Dr. Fran Šabec
zdravnik na Vrhniki

ordinira
v hiši

„Kmetske posojilnice“.

Pozor!
Gostilničarji in drugi!

Prodalo se bo de dražbenim potom posestvo g. Josipa Boštjančiča 27. avgusta ob pol 10. uri popoldne, obstoječe iz hiše št. 29, Kolodvorska ulica v Ljubljani. Nahaja se v njej že dolgo vrsto let **dobro idoča gostilna**; parcela za stavbo nasproti justične palače, več njiv in travnikov.

Sunlight

Za volneno in flanelasto blago
ni nobenega finejšega in čistejšega pralnega sredstva kakor **Sunlight milo**

Škrojenje in skodranje volne je izključeno pri uporabi Sunlight mila.
Dvojni kos po 30 h in osmokoten kos po 16 h.

Emil Kramer, cand. juris, naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov pretušno vest, da je Vsemogočni po dolgem trpljenju poklical k sebi, danes ob 1/8. uri zjutraj njegovo preljubljeno mater, gospo 2579

Ivano Kramer, roj. Lenarčič
vdovo ravnateljica kem. preskuševališča

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v ponedeljek, dne 19. avgusta ob 10. uri popoldne na pokopališču v St. Vidu nad Ljubljano.
V Ljubljani, 17. avgusta 1912.

2575 **Proda se prav po ceni lepa pritlična hiša**
z nekaj zemljišča, blizu papirnice v Vevčah. — Več pove Val. Peterca v Vevčah 28, p. Dev. Mar. Polje.

Na hrano in stanovanje se sprejme učenka
Naslov pove uprava pod šte. »2562«.

Hiša s sadnim vrtom
se proda za 10.500 K, in sicer je treba izplačati takoj le 2.800 K. Natančneje se izve iz prijaznosti na Kongresnem trgu št. 6 spodaj na dvorišču ali v Rožni dolini št. 154, cesta V pri Ljublj. 2341

Priporočamo hitre **drože (presgerm)**
iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Franciškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

Dr. Fran Šabec
zdravnik na Vrhniki

ordinira
v hiši

„Kmetske posojilnice“.

Pozor!
Gostilničarji in drugi!

Prodalo se bo de dražbenim potom posestvo g. Josipa Boštjančiča 27. avgusta ob pol 10. uri popoldne, obstoječe iz hiše št. 29, Kolodvorska ulica v Ljubljani. Nahaja se v njej že dolgo vrsto let **dobro idoča gostilna**; parcela za stavbo nasproti justične palače, več njiv in travnikov.

Pismo iz Monakovega.

»Tako daleč smo že prišli.« si bo morda mislil kakšen komodež, ki za »Slovenca« ne stori drugega, kakor da ga vsak dan zjutraj bere, ko bo videl, da že »vandrovc« v »Slovenca« pišejo. A ravno »vandrovc« vidimo po svetu marsikako znamenitost, o kateri se onim, ki so doma, ne sanja. — Tako je te dni neki Prus, ki je letos potoval skozi Kranjsko, razlagal v našem društvu stimečim poslušalcem, da je videl na Kranjskem mesto konj krave vprežene pri vozu. Včasih je videl tudi konja zraven, največkrat pa ste bili obe živali kravi. Prašali so mene, če je to res, in ko sem jim pritrdil in omenil, da taka krava vse drugače vozi, kot pa bavorski konji, so bili vsi enega mnenja, da smo Kranjci prebrisani in praktični ljudje.

Pa tudi jaz sem tu že opazil par posebnosti, ki kažejo, da nazadnje tudi Bavarci kakšno uganje. V sedanjih vročih pasjih dnevih nosijo velike slamnike ne samo plemenite dame, ampak tudi konji. Zanimivo je videti težke bavorske konje, kadar v opoldanskem času vozijo cestne škropilnice. Na vrhu glave imajo navaden širokokrajni slamnik tako, da jim ušesa skozi gledajo, kakor lepi krivci. To je gotovo pametna ideja.

Druga znamenitost je pa važna za ljubljanske kuharice. Tu v Monakovem se kuharice s kolesi vozijo na trg po zelenjavo. V eni roki drže torbico s korenjem, z drugo pa balancirajo. To je gotovo tudi praktično, ker s kolesom lahko več prijateljic med potjo obiše in ima več časa za razne pomenke.

Ono nedeljo sem se napotil na bavarško obrtno razstavo. Med potjo sem našel znanca krojača, ki je prišel sem samo zato, da napravi pettedenski tečaj za krojače. Plačal je 120 mark, da se bo naučil obleko urezavati in kar je še drugih krojaških umetnosti. Meni se sicer dozdeva, da se taki tečaji tudi v Ljubljani vršijo in bi se ga tam lahko brezplačno udeležil. A vse drugače se sliši, ako reče mojster svojim učencem in pomočnikom: Kaj boste vi, jaz

sem se učil na Dunaju ali v Monakovem.« To nas vleče v tujino! Vesel, da sem našel tovariša, sem ga spravil sboj na razstavo.

Na gričku nad »Terezijinim« travnikom« blizu glavnega kolodvora je več nalašč za razstave prirejenih velikih poslopij. Okoli in okoli stojijo veliki mlaji z bavorskimi zastavami. Pri vhodu pa čuvata dva velika leva. Koj, ko sva prišla s prijateljem v park, so naju obsule ljubezne gospodične, vabeče naju, da si kupiva srečke za tombolo. Ta tombola je namreč prirejena v večjem obsegu in znaša deset glavnih dobitkov po 3000 mark. Ker pa naju nemške marko niso nič preveč tiščale v žepih, sva take ponudbe kar moč vljudno odklanjala. Kupila sva si spored današnjega dne in sva premisljevala, kam bi jo najprej udarila, da bi šlo po vrsti. Takrat je pa prikorakala skozi park nepregledna vrsta čilih telovadcev. Bilo jih je 7000, in so šli ravno na telovadišče, ki je bilo lepo opremljeno na nasprotni strani. Mene kot starega kranjskega Orla je ta reč seveda zanimala; zato sva jo užgala za njimi. Ta dan je bil namreč takozvani »Luitpoldov dan«. Med drugimi slavnostmi je bila na sporedu tudi javna telovadba monakovskih srednješolcev.

Na telovadišču je bilo zbranih že na tisoče občinstva, ko sva prišla tja. Telovadci so po priprostem rajalnem pohodu obstali v osemindesetih zastopih in pričele so se proste vaje. Najprej so vsako vajo napravili ob šestju poveljnika, ki je stal na visoki tribuni, potem so jih pa z godbo ponovili. Vaje so bile tako priprosto sestavljene, da si bolj priprostitih misliti ne morem, vendar nisem opazil nobene prave spretnosti. Telovadba na orodju je bila boljša. Na drogu in konju so nekateri res mojstri. Disciplinarni tem ljudem ni posebno znana. Sploh se mi je vsa stvar zdela bolj diletantovska in sem še danes mnenja, da, če hočeš videti lep telovaden nastop, ti ni zato treba ravno v Monakovo hoditi.

Koj za telovadiščem je vhod v glavno razstavno poslopje. Pred nama je bila velikanska dvorana, vsa v dragocenih zavesah in z bavorskimi na-

rodnimi znaki razkošno dekorirana. Od stropov visijo veliki različni lestenci, na zadnji steni pa je slika »Bavarije«. Ob straneh dvorane in v sobah okoli nje so razstavljeni izdelki domačih obrtnikov. Vse je razstavljeno v lepih skupinah in v kar moč prikupljivi obliki. Tovarna za gasilno orodje je na primer razstavila celo vas v plamenu, kjer se vidi gasilce pri rešilnem delu. Drugod je zopet cela kapela opremljena z raznimi umetnimi cerkvenimi paramenti. Pri šivalnih in pisalnih strojih kažejo gospodične svojo umetnost. Pred nama je bila delavnica za slamnike, tiskarne, delavnice za ščeti (krtače), delavnica cukra, rešet itd. Seveda ni manjkalo v teh delavnicah na polici tistih značilnih vrčkov s pivom.

Ko sem gledal na tisoče razstavljenih predmetov, sem se prepričal, da je industrija in mala obrt na Bavarskem zelo razvita. Zdi se mi, da Bavarcem ni potreba nobene stvari iz tujih dežel uvažati. Najbolj so na razstavi sicer zastopani monakovski obrtniki, a tudi na deželi se izdelujejo krasni predmeti. Tako sem opazil zlasti lepa cerkevna rezbarska dela iz Oberamergaua na Zg. Bavarskem. Iz razstave se točno lahko spozna, s čim se ljudstvo v tem ali onem kraju peča.

Kako je tukaj razvita obrt, je zlasti razvidno iz dejstva, da so ne samo večje, ampak tudi manjše delavnice opremljene s stroji, na katerih se dela z električnim obratom. Iz vzornih delavnic na razstavi, pa tudi sicer v mestu sem izpoznal, da se da elektrika uspešno porabiti tudi v manjših delavnicah. Tu sem spoznal, kako velikega gospodarskega pomena je akcija kranjskega deželnega odbora, ki varuje deželni njene sile in skuša dati domačim obrtnikom priliko k podjetnosti. To je edina pot, ki vodi do napredka obrti na Kranjskem!

Ta razstava je bogata šola za vsakega obrtnika. Šla sva skozi pet paviljonov. Ogledala sva si mlekarne stroje, glasilna, jermenarske izdelke, fino pohištvo in slednjič prišla v zadnji oddelek, kjer so razstavljeni avtomobili, letalni stroji in razni rešilni vozovi. Tu

je stal tudi velikanski sod, ki izgleda kakor gora in drži 3000 litrov. Naročila ga je tukajšnja »Levova pivovarna« v tukajšnji sodarski tovarni. Aviatik, šofer in gasilec ima tu cel dan dosti ogledovati. Midva s krojačem pa sva bila že omamljena od vsega in sva jo krenila v park. To vam je življenje! Dva, trije koncerti so bili tam, vmes pa so nastopali razni komiki in pevci. Naju pa je zanimala deska z napisom, da so tam-le vzorne delavske hišice. In res je stala malo naprej, skupina ličnih lesenih hišic s popolno opremo. Ogledava si prostore v hišah. Majhne hišice so tako vzorno in praktično urejene, da se delavec-lastnik take hiše lahko imenuje gospod. In vendar je zgrajena jako priprosto, a ličnost in udobnost, zlasti pa nizka cena, s katero se taka hiša lahko postavi, mora zainteresirati vsakega delavca, da si to ogleda natančno. Razstavljeni so tudi razni načrti za delavske hišice.

Malo naprej pa je moja pozornost nase obrnilo veliko poslopje, iz katerega sem čul škripanje strojev in kovaška kladiva. Tu je zopet po vrsti urejenih osem mehaničnih delavnic. V eni so ključavničarji zbijali umetne ograje, v drugi se je izgotavljalo obuvale, v tretji pa so stroji delali nastavke za cigare. Na eni strani je bil velik valjar močnega popirja, na drugi so pa nastavki izgotavljeni ven leteli. V eni uri se jih tako izdelalo gotovo nekaj tisoč. Pri drugem stroju so se delale kuverte, tam zraven pa popirne vrečice. — V drugi delavnici delajo lonce in porcelan. Postavljena je velika peč, kjer se ta roba suši in ne vem kaj še. V eni delavnici so steklarji delali steklenice, v drugi so bili pletarji lepih košar in posode, v tretji zopet umetni rezbarji. Celu lepo rumene krofe in drugo pecivo je delal eden v posebnem oddelku, da pokaže svoje najnovejše priprave radovednim kuharicam.

Tema je že bila, ko sva jo udarila proti domu. Po glavah je nama šumelo in pod vtisom tega kar sva videla, sva se zavedala, kako malo še znava in da se treba učiti.

»Vandrovec.«

AVTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT

deln. dr. v Mladi Boleslavi.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407

Pritlična hiša z vrtom

blizu postaje elektr. cestne železnice z 2 sobama, kuhinjo, hlevom, šupo za vozove in šupo pripravno za tesarsko obrt se takoj proda ali da v najem. Več se izve na **Dolenjski cesti 48.**

Nadležne kocine

na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah

dr. H. Rixa odstranjevalec kocin

zajamč. neškodljiv, gotov uspeh. Skatlja za K4 — zadostuje. Razpošilja strogo diskretno
Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.

Več dijakov

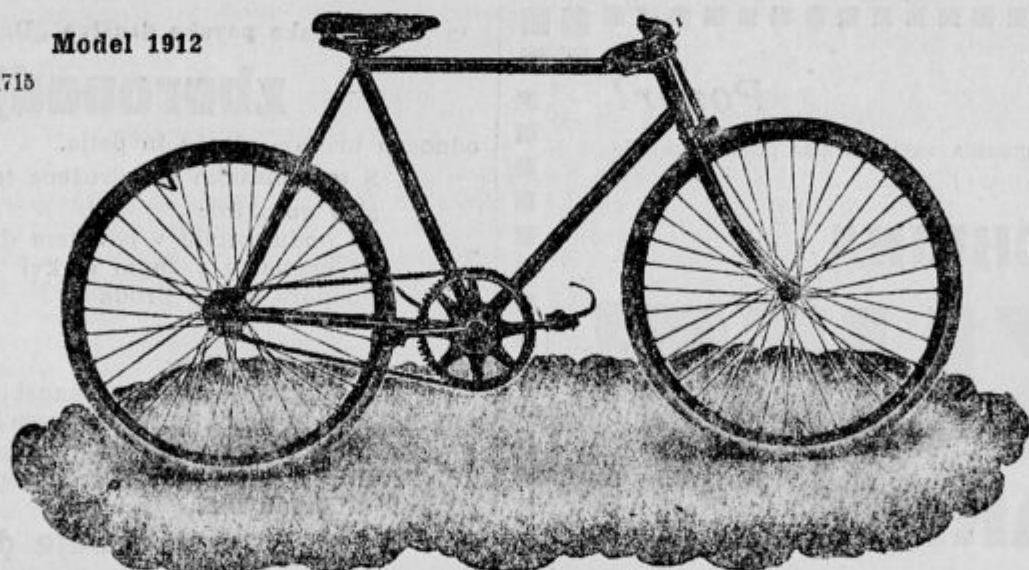
se sprejme na hrano in stanovanje
Strogo nadzorstvo. Naslov pove uprava
»Slovenca«. 2400

Puch-kolo!

Najboljše kolo sveta!

Model 1912

1715

Ako rabite trpežno »luksus«, lahko dirkalno ali službeno kolo, potem izberite brez premisleka le **Puch-kolo**, do danes neprekosljivo, zanesljivo, trpežno, fino in elegantno.

Genik brezplačno in poštino prosto.

Fr. Čuden, Ljubljana.

Genik brezplačno in poštino prosto.

Edino zastopstvo originalnih Puch-koles za celo Kranjsko. »Lastna delavnica za popravila«

157

Motorji.

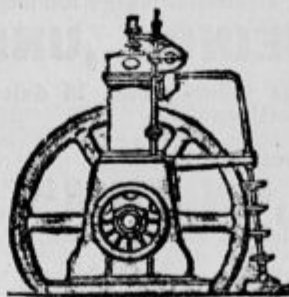
Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 100 HP. Obratni stroški 1-1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stojči motorji na bencin, petrolin ali bencol od 1-60 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapešta VI., Váci-körút 37.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri žledčnih in črevesnih ka-farih, obilnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največjavniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovariškem in drugih kopeliških zdrav-ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,

železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Založbe pri **Mihali Kasner-u, Peter Lass-niku** in **Andrej Šarabonu, Ljubljana.** 3997

Ženična ponudba!

Trgovec in posestnik, star 26 let, v lepem večjem kraju Gorenjske, se želi seznaniti radi pomanjkanja znanja z gospo poštene krščanske hiše, staro ne čez 28 let, večjo gospodinjstva in ki ima premoženja od 16.000 do 20.000 K. — Samo resne ponudbe s sliko naj se pošljejo pod št. 1450 do konca avgusta na upravo »Slovenca.« Tajnost zagotovljena! — Slika se vrne!

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1912. K 75,210.101—

**Trgovina
s kolesi in
posameznimi
deli.**

Ana Gorec
Ljubljana
samo Marije Terezije cesta 14
pri „Novem svetu“

**Najboljše pneumatike
Izposojevanje koles**

2084

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica šte. 14

1662

priporočajo za poletno sezono svojo

bogato zalogo obuvai

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvce, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi. — **Specialisti za nepremočljive louske in turistične čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

Samo 6 dni!!

z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez

Havre New-York

Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse razrede francoske linije, dobiš edino le pri

Ed. Smarda

3519

oblastveno potrjena pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

nasproti gostilne „Pri Figovcu“.

Vozni listek (Schifkarte) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja vozni listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

brzoparniki

„La Provence“, „La Savoie“,
„La Lorraine“, „La Touraine“,
„Rochambeau“, „Le Chicago“.

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovit, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne toščice z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od navadnega presnega masla in za 50% bolj izdaten mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“

je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

1771

samo

maslen kruh

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Poizkušnje gratis in franko.

**Združene tvornice za margarino
in presno maslo, Dunaj XIV.**

Edino slovensko narodno podjetje!

Hotel Trabesinger

V Celovcu, Velikovaška cesta št. 5

Podpisani voditeljci „Hotela Trabesinger“ se vljudno priporočata vsem vele-
cenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa osta-
neo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja
in zjamčeno pristna in dobra vina iz slovenskih gor. Na razpolago je tudi
kegljišče poleg senčnatga vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno
pa v sredo, prijetno slovensko družbo.

V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus.
Slovenski romarji in romarice! Ustavljajte se samo v edino slovenski gostilni
„Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata voditeljci hotela.

2117

Lojzka in Pepca Leon.

Pozor!

Gostilničarji in drugi!

Imam še veliko zalogo izborne goriške rebule
kakor tudi drugih zjamčeno pristnih naravnih vin.
Večjim odjemalcem **znižane cene.**

JERNEJ STELE, vinski trgovec,
Spodnja Siška 172.

2398

40 klavirjev in harmonijev

hamer, Czapka in Körügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega

dvornih tveč: Bösen-
dorfer, H. Meitzman
(najboljši pianini), Stelz-
man, strun in muzikalij

ima v velikanški izbiri
izključno in edino
c. kr. zaprisež. strokovnjak
in učitelj „Glasb. Matice“
A. Breznik,
Ljubljana,
Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske
cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifi-
katov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni
vsakdo na 15 K prvovrsten instrument gori-
obroke po imenovanih slovitih tveč
z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi
pri meni klavir, postane tudi lastnik istega do-
čim je dosegla najemščina višino kupnine! Takih
ugodnosti še doslej ne nudi nobena tveč. Za-
menjava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in ceno.

1068

Razpis službe.

Hrvatsko pevsko društvo „Davor“ v Brodu n/S. razpisuje s tem službo

zborovodje in organista

odnosno učitelja glasbe in petja.

S tem mestom so združene te dolžnosti in dohodki:

a) v gotovini:

Za podučevanje v pevskem društvu „Davor“

Za orgljanje v župni cerkvi

Podpora mesta Broda

K 600—

„ 550—

„ 600—

Skupaj K 1750—

b) v naturalijah:

Za orgljanje v frančiškanski cerkvi stanovanje v samostanu, ki obstoji iz 2
sob, kuhinje in pritliklin. Stanovanje ima poseben uhod in je vredno K 400.

Poleg tega so tudi drugi dohodki za privatna podučevanja na gosli in klavirju
itd. Prošnje s prilogami naj se dostavijo na: Predsedništvo Hrvat. pev. društva
„Davor“ u Brodu n/S.

najpozneje do 1. septembra 1912.

V Brodu n/S, dne 1. avgusta 1912.

Hrvatsko pevsko društvo „Davor“ v Brodu n/S.

Knežji in nadškofijski

KONVIKT

pod vodstvom očetov družbe Jezusove
v GORICI.

Krasna, mirna lega z velikimi nasadi in z lepimi igrišči.

Milo, južno podnebje. Velikanska nova stavba s centralno
kurjavo, z električno razsvetljavo in kopelmi.

Lepa prilika, da se gojenec temeljito nauči deželnih jezikov.

Za sedaj bodo gojenci obiskovali c. kr. veliko gimnazijo
v Gorici; vendar pa je upati, da kmalu začne interna gimna-
zija z javno pravico.

Poštena, stanu primerna vzgoja.

Prospekti in natančnejša pojasnila se dobe pri

ravnateljstvu knežjega in nadškof. konvikta v Gorici.

2460